

SKLAD ZA OBVAROVANJE OTROK (Save the Children Fund) vzdržuje eno kliniko za otroke in matere tudi v Sarajevu v Bosni. Deluje pod okriljem UNRRA. Gornje je dr. Eleanor Singer in bolničarka Vivien Imber v omenjeni kliniki v Jugoslaviji.

Pogajanja za mir težavna, kakor je bila vojna

Državni tajnik Byrnes "zadovoljen" z izidom konference vnanjih ministrov. — Sporazumi v znamenju kompromisov in novih sporov

Naš državni tajnik Byrnes, in ministri vnanjih zadev Anglije, Francije in Sovjetske unije (Bevin, Bidault in Molotov) so imeli sestanek v Parizu skozi štiri tedne. Zaključili so znj 12. julija.

Mir glavni problem
Temeljna točka njihovega razpravljanja so bile mirovne pogodbe. Svet mora enkrat izvedeti pri čem je in to ne more biti prej predno ne bodo mirovne pogodbe, z osiščnimi deželami spravljene pod streho.

Ko se je Byrnes minulo nedeljo vrnil v Washington na obisk k Trumanu, je poročevalcem dejal, da je z izidom pogajanj v Parizu zadovoljen, kar pa je res le v toliko, da je moral tudi on, kakor drugi, v marsičem odnehati od svojih prejšnjih zahtev ter pristati v kompromisih.

Tako je Molotov odnehal, da se mora Trst pridružiti Jugoslaviji in Byrnes ter Bevin pa opustila zahtevo, da se ga vrne Italiji. Kompromis je, kot smo na tem mestu komentirali že v prejšnji številki, da se ga spremeni v svobodno luko in v avtonomno provinco pod okriljem združenih narodov.

Kardelj odklonil priznati sporazum

Po objavi sporazuma glede primorskega vprašanja (Julijske krajine) in Trsta je izjavil podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj, da Jugoslavija v sklep ministrov velike četvorice ne bo pristala, ne ga priznala, ker daje popolnoma slovenske kraje Italiji, namesto da bi šli Sloveniji, kateri po vseh pravicah spadajo.

Toda vzlic temu ugovoru bo sporazum velike četvorice obveljal, dasi z njim ni nihče posebno zadovoljen.

Vprašanje kolonij ostalo nerešeno

Vprašanje italijanskih kolonij v veliki četvorici ni dobilo soglasja, pa ga je odložila za eno leto in če do takrat še ne bo rešeno, bo izročeno v razsodbo združenim narodom. Italiji jih

PIKNIK V KORIST "PROLETARCA"

PIREDI KLUB ŠT. 1 JSZ v soboto 20. julija

na Keglom vrtu v Willow Springsu

Vstopnina prosta

VPRAŠANJE JAPONSKE DELA MED ZAVEZNIKI VELIKO NESOGLASJA

Poraženje Japonske je bila skoro povsem ameriška zasluga in zato si naša vlada lasti odločilno besedo o določanju bodočnosti mikadovega cesarstva. Vrhovno oblast v njemu ima general MacArthur, ki je velik konservativec in branitelj kapitalističnega ekonomskega sistema. Na zahtevo sovjetske in angleške vlade—in tudi Kitajske se jima je pridružila, je bil končno ustanovljen za kontrolo nad Japonsko vrhovni zavezniški svet, v katerem so zastopane tudi Avstralija in Nova Zelandija. Toda spori v njemu nastajajo največ med ameriški in sovjetskimi delegati.

Zed. državam se gre na tem, da ostanejo vlada-rica na Pacifiku in zato delujejo z vso svojo diplomatično in ekonomsko silo, da se Kitajska in Japonska reorganizirata pod takozvano ameriško sfero vpliva. S tega vizirata MacArthur deluje—tudi če bi sam ne verjel v tako politiko—za utrditev tistih strank na Japonskem, ki so za ohranitev monarhije in proti "komunizmu". V ta namen je cenzura na Japonskem sedaj poostrena, ker MacArthur trdi, da Japonska še ni zrela za svobodo tiska. Najbolj je pritisnil na komunistični dnevnik in mu dal navodila, kako naj bo urejevan.

Čikaški dnevnik "Sun" z dne 14. julija je priobčil uredniški članek proti Geo. Atchesonu Jr., ki je ameriški delegat v zavezniški kontrolni komisiji na Japonskem. Je zagrizen nasprotnik sovjetske politike in na sejah napram ruskim članom skrajno nestrpen. Ko je sovjetski delegat predložil načrt svoje vlade za socialne reforme na Japonskem, ga je Atcheson nahiril, da razsipa komunistično propagando.

S sovjetskim zastopnikom je nato potegnil angleški delegat, ki je Atchesonu pojasnil, da je sovjetski načrt socialne zaštite veliko manj radikalen kakor pa ga Anglija doma uvaja. Vse, kar je zastopnik Moskve za Japonsko priporočil je, da naj se delavnik v industriji omeji na 48 ur tedensko, da se uvede brezposelnostno zavarovalnino in nekaj drugih takih točk. Atcheson pa mu je zabrusil, čemu Rusija takega programa in svobodnih unij najprvo sama ne uvede, namesto da svoj "komunizem" Japonski usiljuje!

S takimi nastopi ne bo mogoče ustvariti med Mosko in Washingtonom zaupnosti, ampak le sumničenja in še več intrig.

AVSTRIJA NAJBOLJ V POMANJKANJU

Ameriški poveljnik v Avstriji general Mark W. Clark je objavil dne 13. julija svoje poročilo o živlenskem problemu v Avstriji. Kruha dobe ljudje — če ga je na razpolago, po 300 gramov vsaki, to je po štiri do pet odrezkov na dan. In kruh je tam glavna hrana.

Zivilski odmerki v Avstriji znašajo sedaj po 1.250 kalorij na osebo, ali 800 kalorij manj kot je potreben minimum za človeško zdravje.

Najobčutnejše je pomanjkanje na Dunaju. Gorata Avstrija ne pridela dovolj živeža niti v normalnih razmerah. Majhna kot je, je sedaj razdeljena v štiri okupacijske zone, kar ovira poljedeljsko in industrijsko produkcijo. Veliko kritike je tudi proti Rusiji, ker odvažja iz Avstrije nemško imovino. Avstrijska vlada pravi, da veliko teh strojev in drugega blaga sploh ni nemška lastnina, ker so ga Nemci Avstrijscem siloma vzeli. Sicer so jim ga plačali, razen

Židom, a vzlic temu bi moralo po mnenju vlade na Dunaju veljati pravilo, da naj se smatra za nemško imovino samo tisti kapital, ki je bil v Avstriji vložen iz Nemčije.

Dunajčanom, ki so mnogi že oslabei vsled nezadostne hrane, so bili letos odmerki zvišani za 50 kalorij, kar je toliko kot pol kavine zličke medu.

Črna borza seveda eksistira in tisti, ki ima denarja zadosti, ni v pomanjkanju, četudi si v takih razmerah tudi bogati ne morejo vsega privoščiti.

M. W. Fodor poroča z Dunaja, da izmed vseh dežel v Evropi, ki jim pomaga UNRRA, dobiva Avstrija povprečno najnižje količine živeža. Omenja, kako je general Clark naročil za Avstrijo 1.000 ton pšenice, da bo v stiski za prvo silo, toda že ko je bila ladja s tem tovorom na morju, in več drugih ladij z živežom UNRRA, namenjene Avstriji, jim je bilo dano povedati, da ga naj odpeljejo v Ita-

Evropa vsled lakote v nevarnosti pred epidemijami

Na zborovanju zdravstvenih avtoritet dne 13. julija v Londonu je zdravniški večak in sociolog dr. Ernest L. Stebins izjavil, da se tuberkuloza širi po Evropi kot epidemija in enako tudi spolne bolezni — oboje posledica vojne in povojnih razmer ter pomanjkanja. Dr. Stebins je član zdravstvenega biroja Združenih narodov in delaven v Mednarodnem Rdečem križu.

Poudarjal je, da če se hoče širjenju teh in drugih boleznij zadržati pot, bo treba na zdravstvenem in relifnem polju več energičnosti, pomoči in vzgoje. V preteklih par mesecih je prepotoval enajst evropskih dežel. Najslabši je zdravstven položaj na Poljskem, kjer je umrljivost na tuberkulozi sedaj petkrat večja kakor pa je bila pred vojno.

Spolne bolezni so tudi posegle med maso v vseh prizadetih deželah. Mnoge se vsled nesani-tarnih razmer in bede, ki poganja nešteto žensk med pecestnice in vojakov je mnogo.

Zelo je padlo zdravstvo med otroci. Nimajo prave nege, ne hrane. Mednarodni Rdeči križ, UNRRA in razne druge akcije pomagajo, toda potrebe so tolikšne, da jim niso kos. Lokalnim oblastim primanjkuje zdravnikov, opreme, bolnišnic, zdravil in živeža za bolnike. In tako se v teh razmerah marsikje stori še manj kot bi lahko se, ako bi bile merodajne avtoritete bolj energične, namesto da se udajajo pesimizmu.

Češka vlada reprezentativna

V volitvah v prvi čehoslovski parlament po vojni je izšla komunistična stranka najljajša in je naravno, da spada predsedništvo vlade vsled tega nji. Za premierja je bil imenovan Klement Gottwald. Star je 49 let. V vladi imajo komunisti 6 mandator. Predsednik republike je ostal Edvard Beneš, vodja narodno socialistične stranke. Jan Masaryk, ki je nadstranekar, je še minister vnanjih zadev. V vladi so zastopani tudi socialdemokrati, kakor v prejšnjem kabinetu, kateremu je načeljeval socialist Ferlinger.

Veliko mentalno bolnih

V illinoiskih državnih zavodih za mentalno bolne je 41,197 pacientov, prostora v njih pa je samo za 33,952. Vsled tega je nastala v vseh teh bolnicah velika gneča, kar prizadeva velike neprijetnosti za bolnike in za zdravstveno osebje.

ljo, dasi v nji ni tolikšnega pomanjkanja kakor v Avstriji. Taki slučajji so se dogodili že večkrat prej, n. pr., ko so bile potreščine, kupljene za Jugoslavijo, poslane Italiji ali pa Grčiji.

Eno izmed omenjenih ladij so končno le poslali v Trst in njen tovor dali Avstriji, a vse druge so izložili v italijanskih pristaniščih.

no težko iztakniti novega.

Predsednik AFL Wm. Green je nedavno svaril kongresnike in lastnike ameriške živilske, oblačilne ter stavbinske industrije, da ako ne ustavijo inflacije, bo nastal nov val stavk in vse ekonomsko življenje dežele bo vrženo s tira. Vodstvo unij CIO pa je podvzelo akcijo za masna piketiranja proti draginji in kongresu, ki brenka na citre, kakor Nero, ko je bil Rim v požaru.

Magnati, ki pravijo, da jim je za "free enterprise", pa se tolažijo — sebe in druge, češ, kadar bo vsega preveč na trgu, pa bodo cene padle, kakor zanjdič. Da, in kaj pa posledice, kakršne prinaša tako gospodarstvo!

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Morganova črta na Primorskem je najnevarnejša meja izmed vseh, kar jih je nastalo po vojni. Je sicer le začasna, od kar so se morale na pritisk Anglije in Zed. držav jugoslovanske čete umakniti iz Trsta in Gorice v del onostran omenjene meje, ki jo je določil Anglež Morgan. Na eni strani so ameriški vojaki, na drugi jugoslovanski, ki se sovražno gledajo. Ameriški častniki so že pred meseci poročali, da naši častniki uče svoje vojake Jugoslovane mrziti, češ, da so "komunisti" in že iz tega razloga nič prida. Nadelo so jim ime "džugs" (angleška skrajšava za "jug", Jugoslovane). Radio Belgrad je dne 14. julija poročal, da sta bila dan prej ob Morganovi črti ustreljena ob ameriških čet dva jugoslovanska vojaka brez vsakega povoda. Ameriško poveljstvo trdi, da povod je bil, ker sta vojaka prišla v ameriško (primorsko) zono in izživala. In da so jima nato prišli v pomoč še drugi jugoslovanski vojaki, ki so skušali spraviti ameriške vojake v zasedo. To tolmačenje ne zveni resnično. Bolj verjetno se glasi vest beogradskega radia. Ampak to bi bilo kričanja, ako bi namesto dveh jugoslovanskih bila ubita dva naša (ameriška) vojaka! Washington je pač z Italijo v nekaki zvezi; zato se pa tudi vso dobo toliko poteguje zanj, čeprav je bila fašistična, bila v vojni proti nam in so njene horde lomile ter morale po Sloveniji, Dalmaciji in v Črni gori.

Poljski kardinal Hlond dolži odgovornost za progone poljske uradnike židovskega rodu, češ, da skušajo Poljakom usiliti nekaj (nov vladni sistem) česar ne marajo. Nedavno je bilo v Kielcu v prgonih okrog 50 Židov ubitih. In par tucatov prej v drugih krajih. Zidje so na Poljskem bili domalega iztrebljeni že med vojno. A ker se kardinala Hlonda tiče, je poljski vladi nepojmljivo, kako je mogel progone sploh opravičevati, namesto da bi apeliral na poljsko

bigotno maso, naj bo krščanska namesto divjaka.

Dražja Mihajlovič se je na obravnavi, ki je bila končana minul teden, tudi sam zagovarjal v svojem govoru, ki je trajal pet ur. Jugoslovanska justica obtožencu dovoljuje, da se ob zaključku brani tudi sam, ne le, da ga branijo samo zagovorniki, kot je običaj v tej deželi. A sodišče ga je spoznalo minuli ponedeljek krivim ter ga obsodilo v smrt. Mnogi prijatelji Jugoslavije so želeli, da bi se nad Mihajlovičem izreklo čimbolj milostno kazen, ker bi to razorožilo propagandiste, ki proti nji najbolj zagrizeno hujskajo. Ampak obravnava je bila javna, vsakdo izmed tujezemskih in domačih reporterjev ji je smel prisostvovati in o nji svobodno poročati, dokumenti so bili predloženi, priče so lahko svobodno izpovedale, kar so sploh vedele o zadevi in tako je bila ta afera zaključena. Toda tisti Srbi v Ameriki, na Angleškem, v Nemčiji in v Italiji, ki so proti Titovi Jugoslaviji, pravijo, da ni še prav nič končana, kajti z borbo bodo nadaljevali, pa tudi če se bi Dražja Mihajloviča oprostilo smrtno kazni.

Iz Rima je bilo pred nekaj dnevi poročano, da je bil nad maršalom Titom izvršen poskusni atentat, ki pa se ni posrečil. In da je bil Tito vsled tega le ranjen namesto ubit. A jugoslovansko ministristvo za informacije je to vest označilo za popolnoma neresnično, in da je Tito živ in zdrav na govorniškem turo. V nedeljo 14. julija pa je bilo iz Trsta poročano, da so četniki ugrabili podpredsednika jugoslovanske vlade Slovenca Edvarda Kardelja in da ga bodo ubili kot talca, če se Dražja Mihajlovič vzame življenje. Take govorice in vesti imajo namen vzrujati javnost in vir imajo v italijanski propagandi ter njenih pomočnikih v Zed. državah. Imajo jih v izobilju.

V Aimensu na Francoskem (Konec na 5. strani.)

NAŠI AGITATORJI NA DELU TUDI V POČITNIŠKIH MESECIH

Minuli teden se je oglašil v našem uradu na potu domov grede v Oakland "Big" Tony Tomšič, ki je do tega dne prevozil na tej svoji poti že nad 4,500 milj. Izročil je nekaj naročnin in drugih vsot ter obljubil, da bo vporabil i v bodoče vsako priložnost za agitacijo. V petek 12. julija je bil njemu in njegovi soprogi v počast v Centru prirejen prijeten družabni sestanek.

Iz Californije je pisal Mike Reading, ki bi rad Majski glas. Gotovo je prezrl opis vzrokov, čemu ga letos ni bilo mogoče izdati.

Upravnica Ann Beniger je bila minuli teden odsojna vsled prejšnje aranžme z družino, ki je bila na počitnicah v Michiganu. Vsa zaostala korespondenca bo vsled tega rešena ta teden.

V prihodnji številki bodo tudi izkazi in pa Glasovi iz našega gibanja.

Na zadnjih par shodih in slavnostih v zapadni Penni so se navzoči spominjali tudi pokojnega s. Josipa Snoyja. Sej je bil znan v vsaki naselbini in obiskoval naše priredbe blizu in daleč ter agitiral na njih. Tajnik kluba št. 11 JSZ v Bridgeportu je sedaj John Vitez. On je znan društvenik in ako bo deležen dovolj sodelovanja, bo šlo naše delo v vzhodnem Ohio in sosednih naselbinah v W. Virginiji naprej vzlic veliki izgubi, ki nas je doletela s smrtjo s. Snoyja.

Nekaj dopisov je vsled drugega nujnega dela, ki se je nabralo vsled sprememb v našem uradu, zaostalo. Prosimo, da naj nam prizadeti to opreste, ker v naslednjih par tednih pride vse na vrsto.

Potopis "Big" Tonyja o njegovi poti iz Californije na vzhod se prične v prihodnji številki.

Ako svojcem v starem kraju še niste naročili letošnjega Am. druž. koledarja, storite to čim prej, ako le mogoče. Stane \$1.60. Poštnino plačamo mi. Pošljite točen naslov, drugo bo izvršeno v uradu.

In seveda, naročite jim tudi "Proletarca". Stane za celo leto \$3.50, \$2 za pol leta.

Višanje cen bo privedlo v nove stavke

Od 30. junija, ko je potekla postava o reguliranju cen (O. P.A.), pa do 13. julija — torej v dveh tednih, so se glavne potreščine podražile povprečno 22 odstotkov.

V kongresu so sicer minuli teden mrcvarili nov zakon za kontrolo nad cenami, ker je Truman tistega, s katerim so poslanci hoteli nadomestiti medvojni OPA, vetiral, a je tudi ta le zmašilo, sestavljeno v korist spekulantov in posebnih interesov. Mesni trg v Ameriki n. pr. kontrolirajo tri velike družbe in par manjših, ki imajo v Washingtonu drago plačane "lobiste", da mešetarijo med zakonodajci svojim klijentom v korist. Dalje jih imajo velike žitne dru-

žbe, stavbinska, oblačilna in druge industrije, ki trošijo v iskanju zaštite in večjih profitov v washingtonskih hotelih, klubih in v privatnih uradih stotisoče in milijone dolarjev na leto. Med poslanci imajo vpliv, ker prvič te vrste ljudje lahko prispevajo v kampanjske sklade in poskrbe jim veliko zaostonske publicitete, ki v kapitalističnem tisku ribari v kalnem in slepi nepoučeno maso.

Takozvano navadno ljudstvo bi moralo biti v kongresu najboljše zastopano, a v resnici je najslabše. Wall Street in korporacije, ki so povezane z njim je v ameriških postavodajah glavni faktor, ker je organiziran in ve, kaj hoče. Masa odjemalcev

pa ima vsakih par let le priložnost voliti za kandidate, ki mu jih odberejo služabniki privatnega kapitala.

V nekaj letih se je mleko podražilo v nekaterih mestih že 100 odstotkov. Maslo je sedaj okrog 75% funt več kakor pred OPA. Cene mesnin so se dvignile, obleki in sploh vsemu.

Zelo so kajpada poskočile stanarine. Mnogi hišni posestniki so jih zvišali kar 100% in več ter ob enim prejšnjim strankam odpovedali stanovanja. Sicer se je nakupilo v stanovanjskih hišah med strankami in lastniki med vojno veliko jeze tudi po krivdi sitnih stanovalec, a sedaj je to težak problem, kar ko si enkrat brez stanovanja, je sil-

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zeitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Zlorabljanje relifnih pošiljatev na Kitajskem v politične namene

Dve sto uradnikov UNRRA na Kitajskem je brzojavilo njemu načelniku Fiorelli La Guardia iz Sangaja o graftanju kitajskih uradnikov, ki imajo v področju razpošiljanje relifa in kako ga zlorablja v politične namene. La Guardia je vsled tega ustavil pošiljanje vsega relifa na Kitajsko razen živeža in sporočil kitajskemu diktatorju Čiang Kai-šeku, da naj napravi red v svoji hiši.

Uradniki ki so poslali protest, pravijo, da se relif deli le pristašem kumintang (vladajoče stranke) in pa osebnim prijateljem kitajskih uradnikov, ki imajo kontrolo nad delitvami. Veliko relifnih pošiljatev na kitajski uradniki prodajo in ker vrše svoje kupčije na črnem trgu, je mogoče dobiti to blago le takim, ki so z denarjem dovolj založeni.

Potreščine, ki so bile določene za pošiljatev v komunistične predele Kitajske, v katerih živi okrog osemdeset milijonov ljudi, pa so od uradnikov Čiang Kai-šekove vlade obrnjene v njihne kraje kljub naredbi UNRRA, da se pri delitvi ne sme delati nobenih razlik, kajti blago in živež je namenjeno potrebnim ne glede na njihno versko in politično pripadnost.

Relifne pošiljatev na Kitajsko, večina od ameriških pristanšč, znašajo že na stotine milijonov vrednosti. Vsled dolgotrajne vojne, civilnega konflikta in vremenskih nepravil je milijone ljudi v pomanjkanju.

Uradniki UNRRA v Sangaju so se La Guardiu pritožili tudi zaradi slabe transportacije. Veliko poslanega blaga leži v pristanišču namesto da se bi ga čimprej izvozilo po deželi.

Čiang Kai-šek je La Guardiu odgovoril, da so ovire vsled uničenih transportnih sredstev in apeliral nanj, da naj ne prekine relifa, ker je obubožana Kitajska odvisna od njega. Obljubil je uvesti reforme, da se iztrebi možnost za graft. Ob enem je pojasnil, da so kitajski uradniki in delavci, ki so uposleni pri relifnih pošiljatih, plačani z živežem in blagom. In namesto da bi to vse sami porabili, ga prodajajo na črni borzi.

Umevno je, da tudi če bi kitajska vlada imela nad relifnim poslovanjem pošteno kontrolo, bi se nerednosti tu in tam vseeno dogodile, kakor se v drugih deželah. Toda na Kitajskem je kontrola notorično koruptna. Poštenost je med mnogimi vladnimi uradniki neznana stvar. Zato sedaj ni bilo prvič, da smo čuli o neredu in graftanju pri relifnem delu na Kitajskem.

Sicer so se čule kritike in pritožbe glede zapostavljanja pri relifnih delitvah tudi iz Italije, Grčije, Trsta, Poljske itd., ampak ne v tolikšni meri.

Dokler bo na Kitajskem vladal Čiang Kai-šek s svojo kliko, dotlej kake večje čistke med koruptnim uradništvom in brige za ljudsko blaginjo ni pričakovati. To tudi pojasni, čemu se toliko milijonov Kitajcev pridružuje komunističnemu gibanju in mu pomaga v civilni vojni proti režimu v Čunkingu, oziroma Nankingu. Krivi temu so tudi tisti agenti ameriške vlade, ki Čiang Kai-šek v boju proti kitajskim komunistom odprto pomagajo in zalagajo njegovo armado z ameriškim vojaškim materijalom.

Čemu z demokracijo v Nemčiji še vedno ni očitnih uspehov?

Ze marsikak ameriški žurnalista, ki je potoval po naši (ameriški) zoni okupirane Nemčije, se je potožil, da kakih vidnih znakov demokracije ne prepoznajo v poraženem rajhu ni še opaziti. Lokalna oblast je večinoma v rokah birokratov, ki vladajo, v kolikor je dopuščen, z Nemcem prirojeno oblastnostjo in osornostjo. Vsi so soglasni, da je v službah še mnogo bivših nacistov, ki so bili naučeni "dekadentno zapadno demokracijo" in ameriško plutokracijo smešiti in da le oni so pravi varuhi civilizacije pred barbarskim "ruskim komunizmom".

Vzrok pomanjkanja volje za demokracijo v Nemčiji je ne samo, da je bila poražena huje kakor v prvi svetovni vojni, ampak tudi to, da dočim je bila takrat v nji izvedena politična revolucija, s strmoglavljenjem monarhije, in so prevzele vlado demokracijo orientirane stranke, je bil tretji rajh brez njih. Hitler jih je v oči ljudstva diskreditiral in mlajša generacija ni vedela o njih drugega kot da so Nemčijo privedle v propast, dokler jo ni Hitler otele.

Dalje je treba vzeti v upoštevanje, da je Nemčija razdeljena v štiri zone in s tem v štiri upravne enote. V ameriški so naši višji okupacijski uradniki radi gibljejo v "boljši družbi", kakor so se v Italiji in drugje. Te vrste ljudje pa niso nič kaj primeren sloj za utrjevanje demokracije. Oni so konservativno vzgojeni in svetost privatne svojine jim je več kot karkoli drugega. Vrh tega so od vsega začetka okupacije hodili po nasvete k višji duhovščini, ki posebno na Bavarskem nima nič smisla za demokracijo. Nji je za ohranitev starega reda in v naših konservativnih poveljnikih je našla sebi sorodne duše.

Nič boljše ni v angleški zoni, kjer tudi gospodarijo častniki stare torijske šole.

V francoski zoni se okupacijska oblast ukvarja predvsem kako dobiti iz nje v Francijo čimveč premoga in kako nastopiti, da novi rajh Franciji ne postane nikoli več nevaren.

Kar so v teh treh zonah imeli volitev dosedaj (v občinska in okrajna zastopstva), so izšli iz njih klerikaleci in drugi konservativci.

RADI EKSPERIMENTIRANJA Z ATOMSKO BOMBO je moralo z Bikini Atoll-a vseh 161 domaćinov. Poslali so jih daleč na varno. Slika predstavlja, ko jim naš mornarični častnik pripoveduje, čemu morajo s svojega doma.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

TOVARIŠ...

Dobivamo pisma iz stare domovine in skoro vsako nosi naslov: Tovarš Jakob, ali Jape itd., Tovaršica Katka itd.

Za Japeta je nagovor "tovariš" nekaj povsem novega, ne pa zame. Kajti jaz sem bila že tovarišica, še preden so se Rusi potovaršili.

Kakor se člani socialističnih klubov nazivajo med sabo so drugi in sodružice, ali bratje in sestre pri podpornih organizacijah, tako smo bili tovariši in tovarišice mi člani in članice naše učiteljske organizacije, osnovane in vodene v naprednem duhu. In tudi naše glasilce se je imenovalo "Učiteljski tovariš". Nikoli ne pozabim, kako lepo se mi je zdelo, ko sem Burniku na vprašanje: kako mi je, tovarišica? lahko odgovorila s "hvala, dobro, tovariš!" — Jaz, takrat še skoro mlečnozoba stvarca, njemu, ki je bil na sveti tak, kakor slikajo starega Boga očeta. Treba pa dostaviti, da tikanje ni bilo vključeno v naše tovarištvo.

Kako se je klicalo med sabo učiteljsko, organizirano v nam nasprotjem, to je, v klerikalnem taboru, tega ne vem. Vsekakor so imeli med seboj precejšen rokavaj duhovščine in kakor je znano, so dušni pastirji najrajši "gospodje" vselej in povsod, ali pa "patri", ako so v meniških haljah. Saj so celo Boga "povišali" v "gospoda". Boga... kakor da je treba solnce še svečico — da se bo še bolj svetilo!

Ne, meni "tovariš" ne zveni prav nič tuje, ali nenavadno. Narobe, prav domače mi je in dopade se mi (Oh, oprostite! Takoj popravim, takoj —), ugaja mi, všeč mi je, prija mi, da me kdo po tolikih letih zopet naziva s tovarišico, le da ima ta beseda zdaj veliko širši in globlji pomen. Saj se ne nanaša samo na to ali ono stanovsko skupino, marveč zajema vse, ki so prežeti od svobodoljubnega naprednega duha.

Radovedna sem, kaj bi dejal h tovarištvu moj oče, če bi bil to dobo dočakal. Prav gotovo bi se z mano vred spomnil sledečega:

Volitve so bile v zraku, in shodi na dnevnem redu. Pa je oče na neki tak shod vzel "klošča", to je mene, s seboj. Preprosila sem boga mater, njej pa oče ni rad odrekel. In tako sva

tivci na prvem mestu, socialdemokrati na drugem in komunisti daleč na tretjem. Sovražstvo do Rusije, ki ga je z malim presledkom Hitler tako vztrajno gojil, je še velikansko.

V ruski zoni se med ljudstvom demokracijo zelo oglašala, toda konservativni ameriški in angleški uradniki smatrajo, da kar Rusi uvajajo je "komunizacija". V ruski zoni so se "komunisti in socialdemokrati združili in lokalna oblast je v njihovih rokah, dočim jo imajo v drugih krajih rajha nasprotniki "komunizacije". Vseposvetnost so bila razdeljena med kmete samo še v sovjetski zoni in socializiranje obratnih in produktivnih sredstev je tudi že v razvoju. Ovirga ga mnogo Rusija sama, ker je izvozila domov mnogo strojev in materiala ter s tem onemogočila produkcijo v svojem delu rajha v velikem obsegu.

Zmota zaveznikov po prvi vojni je bila, da so glede reparacij na nemško republiko silno pritiskali, jo zapostavljali in odričali. Nje se niso bali, ne se je "šonirali" in ne upoštevali.

Pod Hitlerjem pa so ji začeli "apizati" na vseh koncih in krajih. To je dalo nacistični propagandi dovolj materiala za dokazovanje, da je iz odločnosti se bo Nemčija spravila nazaj na vodstvo Evrope in si dobila mesta na svetu, dočim je weimarska republika s svojo "demokracijo" pehal državo iz slabega v čedalje slabši položaj. Demokratiziranje Nemčije je torej težava, počasen proces, posebno v sedanjih okoliščinah, ko ji načeljuje še toliko takih, katerim je več za ščitjenje privilegijev ter kapitalizma kot pa za ljudsko blaginjo in socialno pravičnost.

nasmejati, medtem ko se je oče oziral po meni. No nazadnje se je le uklonil in kaj kmalu smo zavili v gostilno. Sebi sta naročila vino, meni pa "krahlerle", ki me pa ni mogel premotiti, da ne bi imela ušes na stečaj odprtih za njun pomenek.

"Na, lepo reč si mu naredil! Nisem stal daleč od tebe in sem slišal. Vse si mu skvaril."

"Skvaril mu je 'očka', ne jaz. Škode itak ni bilo nobene. Novega ni nič povedal. Stare premlačene slame sem pa sit in sit mlečavega 'očkanja'."

"I, kako ti pa naj reče?! Gospod nisi, kot nisem ni jaz."

"Njegova briga! Hodijo v šole toliko let, da bi se jim brada lahko okrog kolen opletala, ako se ne bi sproti brili, pa ne znajo najti besede, da bi bila za vsakega človeka enako porabna."

"Ahaa, nekaj takega, kot je ameriški 'mister', kaj ne?"

Oče je pritrdil. Vendar da bi morala biti naša beseda. "Mister" ni po naše.

Prijatelj je zamišljeno priklaval. "Da, da, tam ni bilo 'gospodanja' navzgor, pa 'očkanja', ali 'vi možak', ali pa 'vi', sam goli 'vi' navzdol. Tam smo bili vsi mistri, od prezidenta pa do zadnjega trempa — vsi mistri..." In se je v duhu že zopet odšel v Ameriko in vse brez "šifkarte" je odpotoval za njim tudi moj oče.

O neuspelem shodu so prihajali odmevi le še od sosednjih miz.

Pa si predstavljajmo shode, ki se vrše teh dob, bodisi v Ljubljani, ali v Beli krajini, ali kjerkoli v stari domovini. Tovarši poslušajo tovariša na odru!

Oj, oče, ti bi se najbrž zadovoljno muzal, da se je naposled naša beseda, enako porabna za vsakega in vse, pa čeprav te ne bi bilo komunisti niti toliko, kolikor bi imel za nohtom črnege. "Gospod" ti je očital majhne njive, vlek pa je od njih, vključ temu visok davek. Zmehrom je le jemal na debelo, da jal ti pa po mrvicah, ako sploh je kaj dal. Tovarši bo tudi jemal, bo pa nadomestil in drugače pomagal, ker ve, da ne more biti nobena stavba trdna, ako ji niso temelji trdni, pa naj je to v pravem, ali v prenešenem pomenu besede.

Na Proletarčev piknik bo vozil tvorni avto

Chicago, Ill. — Kdor nima svojega avta, se bo lahko peljal na piknik Proletarcev in kluba št. 1 prihodnjo soboto 20. julija s truckom, ki ima prostora za 75 ljudi. Vožnja v oba kraja je 60c. Truck bo čakal pred Slov. del. centrom ob 4. pop.

Bus pa vozi v Willow Springs vsako uro.

Tiste, ki imajo svoje avte, prosimo, da naj povabijo s sabo tudi prijatelje in znance ter s tem pomagajo prireditvi k boljšemu uspehu.

V paviljonu bo plesalec igral Udovičev orkester. Vstopnine ni. Vsi dobrodošli. Pričetek pikaika popoldne.

Pomožni in podporni skladi unijam velika opora

Na konvenciji unije International Ladies' Garment Workers v New Yorku je bilo poročano, da so prispevali delodajalci v njen pomožni in početniški sklad v letu 1945 \$13,103,545. Izplačane podpore so v isti dobi znašale \$7,315,154.

Louis Adamič je avtor mnogih knjig. Naročite si jih iz Proletarčeve knjižarne.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Posledice odprave državne kontrole nad cenami, se že več tednov kažejo. Ne samo, da je bila stanarina v mnogih slučajih zvišana od petdeset do sto petdeset odstotkov, ampak tudi druge življenske potreščine se dvigajo kot hudournik. Naši kongresniki in senatorji, katere oblega ljudstvo s tisočimi telegramov in pismov, se pripravajo, vede, da nekaj morajo ustvariti. Ali ta nekaj, kateri naj bi zadostil Bogu in hudiču, to se reče publiku in industrialcem, bo težko napraviti.

Sploh so zmešnjave na vseh krajih. Kadar malo podregajo v odobre, kateri razprodajajo državno blago, ki je ostalo po vojni — zasmrdi do neba. Samo velekapital ima dostop do njega. Sedaj v senatu preiskujejo gotove tvrdke, katere so bile baje samo na papirju. Za časa vojne so dobile ogromne državne kontrakte. Tej skupini tvrdk, kateri je načeljeval neki dr. Henry Garsson, in katere glava je bila Erie Basin Metal Product Co. v Elginu, Ill., s središčem v Chicagu. Posredovalec, kateri je gledal, da je ta skupina dobila naročila, je bil kongresnik A. J. May iz Kentuckija. Cela ta ne ravno lepa afera je sedaj pred vojno in senatno preiskavo. Ali takih sličnih preiskav bo še mnogo.

G. Bromley Oxman, newyorški metodistiški škof, je pred zadnji teden v ohijski državni univerzi, kjer je govoril metodističkim veteranom, precej kritiziral katoliško cerkev in papeža radi katoliške politike v Evropi. Vprašal je: "Zakaj je takšno ognjevit navdušenje za križarsko vojno proti komunizmu?" Nadaljeval je: "Mi bi nič ne oporekali, če bi bil papež in pa katoliška hierarhija pokazala isto ognjevitost napram fašizmu. — Ali tam ni bilo tistega. Težko je razumeti njih sodelovanje s fašistično Italijo, z nazijsko Nemčijo ter fašistično Španijo. Ter zakaj tako navdušenje za vojno proti Rusiji?" Končno se je vprašal, ako skušajo cerkveni magnati pridobiti svetovni velekapital za ta njih boj. Alvarez del Vayo je imel zelo dober članek v reviji "Nation", v številki od 29. junija z naslovom: "Katoliški blok ter vatičanski načrt za dominacijo zapada."

Po svetu

Naši poročevalci, kateri so na licu mesta na Kitajskem, pišejo o silni korupciji, kateri vlada v nacionalistični armadi. Ne samo, da ni nikakršnega govora o kakšni demokraciji ne v armadi in še manj v Kajšekovi vladi, kljub temu pošilja naša vlada milijone dolarjev vrednosti v blagu in municiji v to deželo. Administratorji od UNRRA, kateri delijo blago, poročajo, da je polovica pokradenega od višjih uradnikov, dočim masa umira od lakote. Te novice niso vzete iz komunističnih listov ampak iz naših mesečanskih dnevnikov. Če še kdo ne verjame, naj vpraša naše vojake, kateri se sedaj povračajo iz te dežele.

V Mehiki so končali z volitvami. Izvoljen je bil kajpada državni kandidat Miguel Aleman. Njegov najnevarnejši nasprotnik je bil Exequiel Padilla. Padilla je bil znan kot liberalno misleči državnik ter poznan tukaj in v Južni Ameriki kot tak. Ali v tej kampanji je zelo udrihal po radikalizmu ter se naslanjal na sinarkizem in na cerkev. Na mojem zadnjem potovanju sem imel zopet priložnost si ogledati predsedniški politični boj od blizu, in verjemi mi, naši fantje doli na jugu so dobri v tem oziru. Menda je ni bilo hiše ob potu na Panameriški cesti, da bi ne bil napis: "Viva Aleman." Ali to še ni bilo nič v primeru na napisih visoko gori v skalovju, na ovinkih na hribih itd. Poleg tega je imelo vsako mesto ali večja vas velik slavolok z napisom: "Miguel Aleman, veliki državnik." Ali pa: "Veliki humanitarci." Bil je opisan v vseh vlogah od državnika, ljubitelja malih ljudi, pa do nosilca revolucije. Samo tu in tam si opazil kakšen napis: "Viva Padilla." Kljub vsej reklami je Aleman v resnici potoval po deželi.

Isto se more reči tudi o Padillu. Govoril sem z različnimi ljudmi ter jih vprašal za mnenje. V večini so mi odgovarjali, da sta oba prilično zadovoljiva. Po navadi sem dobil tudi odgovor: "Izvoljen bo tisti, katerega hoče Washington." Meni se ta odgovor ni dopadel, ali kjer sta oba kandidata obtoževala drug drugega, da sta pro-Severno Amerikanci — in zraven vplivnosti, kateri imajo Zed. države v tej deželi, ni čuda, da je prevladovalo tako mnenje.

Naši Slovenci s katerimi sem govoril, so bili v večini za državnega kandidata Alemana, kateri je v resnici vodil poštenjšo kampanjo in je po njegovega rekordu sposobnejši. Volitve so bile po mehiških prejšnjih rekordih zelo mirne ter brez nasilja. Upati je, da bo novi predsednik zastopal bolj od srede proti levi, to se reče, hodil po poti Lazara Cardenasa. V Mehiki se je zadnje čase še posegno od kar je vsled nekeke državne kontrole nastala občutna inflacija, precej eksplozivne situacije. Seve, kadar si tam z dolarji še ni tako občutno, ali mehiški delavec z veliko družino ali pa indijanski kmetič — imata težak obstanek. Profitarji z živili, obleko in stanovanji imajo tam lepo življenje, kot ga imajo danes tudi pri nas. Ali to niso zdrave razmere.

Ker sem že pri tem, naj omenim, da je katoliška cerkev za časa vlade Camacha, kateri sam je dober človek, dobila velik zamah. Zadnje čase se je v mali meri pokazal protestantizem v Mehiki. Človek bi mislil, da ga bodo katoliški magnati pozdravili. Kaj še! Napovedali so tem revežem boj na smrt. O tem bi lahko povedal precej zanimivega. Omenim samo to, kar sem opazil za časa mojega bivanja v mestu Guadaluajara. Skoro v vsaki ulici smo opazili v oknih še natiskane napise: "Tukaj smo katoliki, protestantska propaganda nima tu vstopa."

Naše gibanje

Z veseljem opažam seznam novih naročnikov Proletarca. Dokler imamo toliko prijateljev, se ni listu treba bati pogina. Tudi denarni prispevki redno prihajajo. Seve, to delo ne sme prenehati. V soboto 20. julija se vrši naš piknik pri Keglu v Willow Springsu. Piknik mora biti uspeh. Sodrugi in sodružice, ne pozabimo na ta dan!

V spomin prijatelju

V soboto sem dremal na stolu, ko je zazvonil telefon. Odgovorila je moja žena. Po njenem razburjenem glasu sem takoj spoznal, da nekaj ni prav. Ko je obesila slušalnik mi pove: "Lojze Prezel je umrl. Streslo me je. Ja kaj že zopet! Koliko mojih dobrih prijateljev bo še umrlo to leto?"

Lojze, kateri je imel številno prijateljev, je bil blaga duša. Po misljenju je bil napreden in se rad udeleževal naših priredb. Rojen je bil pred 57 leti na Primorskem. V to deželo je prišel pred prvo svetovno vojno. Menda ga ni bilo človeka tako pridnega in marljivega za delo kot

(Konec na 3. strani.)

Tole mi ne gre v glavo?

To, da se toliko kongresnikov in senatorjev na vso moč trudi povzročiti v tej deželi nebrzdano draginjo in inflacijo, ni nikakor ne gre v glavo!

PRIPOVEDNI DEL

ARKADIJ AVERČENKO: DOJENČEK

(Konec.)

V sobo stopi služkinja s cuciljem in steklenico za dojenčke v roki.

"Tukaj je mleko za dojenčka!" pravi.

"Hvala," odvrnem. "Postavite tudi steklenico s konjakom na mizo!"

Pred odprtim oknom se je pojavil Pavlik.

"Hm, ideja ni napačna," je pripomnil. "Dobimo za večerjo ribe? Zrezek? Sir?"

"Da!" je odgovorila moja žena.

"Imenitno! Potem lahko takoj danes pijem z Vašim možem nekaj steklenic konjaka, da utrdi našo znanost." "Vi smete piti," odgovori moja žena. "Toda mojega moža pustite s tem pri miru."

Naslednjega dne je dospelo pismo Pavlikove matere:

Dragi prijatelji!

Prosim, da mi takoj sporočite, kako živi Pavlik pri Vas. Zelo sem nemirna, ker Pavlik je moj edinec. Nedostaja mi časa, da bi prišla k njemu. Je zdrav? Mu gre jed v slast? Vem, da je zelo boječ in da ga je strah pred možmi. K ženskam gre rajši, ker je doraščal med ženskami. Ne oblačite ga pretoplo. Je jako nežne konstitucije in se rad prehladi. Pije mleko? Pišite takoj. Vaša visoko Vas časteča

N. Savidonskaja.

Se istega večera sem se prepiral, da ima Pavlikova mati prav: rad je hodil k ženskam. Ko sem stopil v kuhinjo po gorko vodo, sem predvsem opazil Pavlikovo močno postavbo. Sedel je na stolu za vodo in držal na kolenih našo služkinjo Nastjo. Objel jo je okrog pasu in jo burno poljubljal po vratu in ustih. Nastja se je smejala, jokala, vreščala in poizkušala se ga otresti.

"Kaj delaš tu, nemarneži!" sem zavpil ves besen. "Poberi se iz kuhinje!"

Pogleda me in se začne smejati.

"No, kaj takega... Tega pa nisem vedel..."

"Česa nisi vedel?"

"Da ste ljubosumni... In vrh vsega ste še poročeni..."

"Ven!" sem zavpil divji od jeze. "Ne drznite se, dotakniti se dekleta! Sicer letite iz hiše!"

Istega večera sem pisal njegovi materi:

Visoko spoštovana gospa Savidonskaja!

Pavlik je zdrav, toda muči ga domotožje in dolg čas. Nismo vedeli, da je tako "majhen", sicer bi ga ne vzeli. Izkazalo se je, da je še dojenček (še danes sem ga vzel našo služkinjo s prsi). Najpametnejše bi bilo, če bi Pavlika zopet vzeli v mesto. Denar vam vrnemo. Mleka ne pije, samo konjak z mlekom pije

in pri tem mora biti v kozarcu trikrat več konjaka kot mleka. Jed mu ne gre posebno v slast. Večraj je pojedel pečeno gos, dve marinirani ribi in majhen sodeček kislih kumaric. Najljubše bi nam bilo, če ga čimprej vzamete.

Pavlikova mati je brzojavila: Prosim obdržite otroka do konca meseca. Iz Vašega pisma razvidim, da niste zadovoljni. Čudno, če je tako skromen, ga bo to kmalu minilo. Veseli me, da rad je. Brzojavite: hrepeni po svoji materi? Brzojavni odgovor plačam.

Savidonskaja.

Sel sem k Pavliku. Sedel je v svojem kabinetu, kadil cigaro in pil iz steklenice konjak, ki jo je skrivaj ukradel iz jedilne omare.

"Pavlik," sem rekel. "Mama vprašuje, če hrepenite po njej?"

"Katera mama?"

"Vaša mama!" sem odgovoril.

"Naj jo vrag vzame!"

"Pavlik, zakaj preklinjate?"

"Čemu me je poslaša semkaj? Tukaj je puščoba in dolgačas. Lepih deklet ni. Vaši Nastji ne smem dvoriti... Tega dekleta se ne dotikaj... onemu se umakni s poti... Jaz sem dostojen mladenič, kdo drugi bi že zdavnaj ljubimkoval z Vašo ženo in ji zmedel glavo... Pijva še eno steklenico. No, lepa hiša je to!"

Trenotek sem molčal nato sem rekel:

"Dobro. Prinesem ga še eno steklenico. Pijva ga, Pavlik! Pijva ga, moj dojenček!"

Prinesem mu novo steklenico in mu pravim s prekanjenim nasmeškom:

"Pavlik, spiš ti kozarec konjaka v enem dušku?"

"Samoobsebi umevno!" je ponosno odvrnil.

In resnično je kozarec duško izpraznil.

"Toda še enega kozarca pa ne spiš?" sem pripomnil.

"Jaz?"

In v hipu je že tudi drugi kozarec izpraznil.

"Imenitno!" sem zaklical.

"Vseh dobrih reči je troje. Sedaj hitro še tretji kozarec. No? Ti ugaja? Spal bi rad? Spi, moje dete, spi... Zaspil, prokleti dojenček! Spi! Sedaj me šele spoznaš..."

S podstrešja sem prinesel ogromno košaro za perilo. Pavlika zavijem v veliko rjuho in ga položim v košaro. Na rjuho sem pripel listek:

"Prosim dobre ljudi, da vzamejo tega dojenčka za svojega. Bog vam plačaj! Je krščen. Ime mu je Pavlik."

Sedaj tiči ta košara z nesrečnim dojenkom v praznem vozu nekega tovarnega vlaka, ki vozi v smeri proti Kavkazu. Vlak pelje daleč, daleč v notranjost Kavkaza.

Bog, varuh vseh šibkih, varuj tega dojenčka!

Resnica o tržaških izgrelih

TRST.—ONA—Uradniki zavezniške vojaške vlade priznavajo, da bi bilo mogoče preprečiti nedavne barbarske izgrede, v katerih je bilo razbitih na tucat levičarskih italijanskih in jugoslovanskih ustanov. Ako bi bila civilna policija julijske Benečije nastopila smotreno in odločno, bi bila mogla preprečiti vse izgrede italijanske nacionalistične mladine. Osobje te civilne policije šteje 3.000 mož, katere so izbrale in izveščale zavezniške oblasti.

Polkovnik Bowman iz Los Angelesa, načelnik za civilne zadeve v tej pokrajini, je dejal vašemu poročevalcu, da je policija preveč maloštevilna, ter da "je bila namenjena le za stražne posle, ter neizveščana za nenadno komplikacijo, ki je nastala."

Skupine, ki so bile žrtve teh napadov, obsegajo urade poslovnih uni, tiskarne levičarskih časopisov, zasebna stanovanja vodilnih osebnosti levičarskih strank in političnih pravakov. Predstavniki teh skupin enoglasno izjavljajo, da je policija namerno le gledala in čakala, da so barbarske tolpe dovršile svoj posel, in jih šele potem razpršila.

Dalje izjavljajo te skupine, da se nahaja v tej policijski sili mnogo znanih prejšnjih skvadrstov, članov fašistične milice, ki so prevzeli nalogo, da terorizirajo slovensko in italijansko levičarsko prebivalstvo.

Znano je, da so bile predložene zavezniški vojaški vladi liste bivših fašistov in kolaboratorjev, ki se nahajajo v vrstah policije. Dozdaj ni bilo še nobenega odgovora, niti z besedo, niti z dejanjem. Polkovnik Bowman je priznal o priliki ene svojih tiskovnih konferenc, da je nekaj fašističnih elementov v vrstah policije, a se je izgovoril, da je težko najti drugih ljudi za policijsko službo.

Predstavniki skupin, ki so bile žrtve napadov ta teden, pa izjavljajo, da je bilo vedno izredno težko njihovim pripadnikom dobiti nameščenje pri tej civilni policijski službi.

Osebo sem govoril z enim policajem, ki je bil pred 10 dnevi odpuščen, baje "brez vsakega vzroka", le zato, ker je povedal svojim predstojnikom v teku izpraševanja, da je njegov brat uradnik poslovne unije. Opisal mi je tudi, kako je bil nameščen, meseca januarja tega leta. Britanski "sergeant" ga je takrat vprašal, ali si želi italijanski ali pro-jugoslovanski Trst. Izvil se je takrat iz zagata baje tako, da je odgovoril: "Želim si isto kot vi."

Govoril sem tudi še z nekim drugim policajem, ki je sam odstopil pred dvema dnevoma (2. julija), ko so bili izgreli na višku, ker ni mogel gledati in prenašati tega, kar se je dogajalo vzpričo "povelja, da ne sme poseči vmes."

Oba sta pa pripovedovala iste podrobnosti o pretepanju in drugih okrutnostih napram Slovincem in levičarskim Italijanom, ki so bili brez vsakega dvoma aretirani brez vsake provokacije in brez sence povoda. Osebo sem videl dva slučaja, ko je policija brutalno suvala ljudi, katere je bila aretirala.

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o potečeni naročnini. Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na času in stroških, ob enem pa izvršite svojo obveznost napram listu.

PROLETAREC

V VRHOVNEM SODIŠČU je spor. Sporekla sta se že dolgo nazaj na skrivaj sodnika Robert H. Jackson (na desni) in Hugo Black (na levi). Jackson je načelnik sodišča v Nürnbergu, kjer zavezniška justica sodi nemške vojnne zločince. Black je obdolžil, da protežira v vrhovnem sodišču advokate, ki so bili njegovi partnerji ali pa njegovi prijatelji. To je za našo sodno ustanovo težak udarec, ampak po nepotrebnem. Saj so sodniki tudi ljudje. In čestokrat so vrhovni sodniki tako razdvojeni, da se razdele prot proti štirim. Namreč v razlaganju, kaj je ustavno in kaj ne.

Sodnik Jackson — pravijo — se je razjezil nad vso to sodno komedijo največ zato, ker ga Truman ni imenoval za predsednika vrhovnega sodišča.

Mir — ali koščki papirja?

Napisal za ONA Victor Bienstock

Iz preprirov in prepričkov, ki se vrše zdaj že tedne in tedne v Parizu, se ne bo rodil pravi in trajni mir. To so brezplodna prepiranja, prav tako brezplodna kot bo brezplodna konferenca 21 narodov, ki se bo odvijala v sličnih splošnih in osnovnih razmerah kot konferenca štirih zunanjih ministrov.

Cisto mogoče je, da bo konferenca uspela napisati nekakšno mirovno pogodbo, toda pravega miru ne bo ustvarila. Pogodbe so le okolnost — ako se ne lotijo jedra problema, so nevažne. Seveda, za prizadete države so vprašanje življenja in smrti, toda pogoji, ki jim bodo vsiljeni, bi morali biti del zares trajnega in končnega miru, mesto le kompromisni nastali v trpkem ozračju očitkov in pod točo neprijaznih besed.

Konferenca 21 narodov se bo v marsičem bistveno razlikovala od versajske mirovne konferencie iz leta 1919. Največja razlika bo ta, da leta 1919 ni bilo med velesilami nobenih bistvenih sporov, čeravno je bilo precej prepiranja radi razdelitve osvojenega ozemlja. Versajska konferenca je ostvarila, kar bi bilo moglo postati trajen mir — da je izbruhnila komaj 20 let pozneje še ena svetovna vojna, ni kriva mirovna pogodba temveč le način kako je bila izvedena, ali bolje, kako ni bila izvedena. Nekateri izmed poglavitnih partnerjev pogodbe so bili tudi njeni saboterji.

V našem letu 1946 pa je položaj drugačen. Tri poglavitne velesile so v ostro sporu, razburjene in nezaupne druga napram drugi, in se trmasto bore za vsako najmanjšo stvar, ki bi utegnila pomeniti strateško ugodnost v slučaju novega spopada. Cilj pogajanj ni ostvaretev končnega in trajnega miru temveč pridobitev čim ugodnejših pozicij na novi bojni črti.

Zato tudi ni nobenih uspehov. Iz te moke ne more biti kruha. Sporazumov ni, ker zunanji ministri ne iščejo najboljših in najbolj pravičnih rešitev problemov, katere imajo na mizi, temveč le svoje taktične koristi. Od septembra lanskega leta sem krožijo okoli vroče skled svojih lastnih sporov in so danes bolj oddaljeni od resničnega miru kot takrat, ko so začeli. Niti enkrat se niso lotili: jedra svojega problema — zapletali so se le v nevažne podrobnosti in si očitali drug drugemu svoje grehe.

Trst in plovba po Donavi, Libija in korejski konzulati, demokratska oblika režimov na Poljskem, Rumunskem in Bolgarskem niso jedro problema temveč le zunanji znaki bolezni. Nemčija je morda nekoliko bližje dejstvu vprašanja, toda

tudi Nemčija še ni vse. Temeljno vprašanje je naslednje — ali bodo Zed. države, Velika Britanija in Sovjetska unija sposobne živeti v miru in v enem samem svetu ali ne. Ako ne, bo svet razdeljen v dve zoni, v zahodno in rusko, in prej ali slej bo izbruhnil med njima neizogibni konflikt.

Ako je res, da hočemo mir, potem morajo veliki trije sestaviti mirovno pogodbo — čisto sami med seboj. Ako bi taka mirovna konferenca uspela, je jasno, da bi zavladal mir, kajti vojna bi bila nemogoča na svetu, na katerem so Amerika, Rusija in Britanija v prijateljskem sporazumu. Lahko rečemo, da bi celo sporna vprašanja, ki danes zastrupljajo svet, izgubila svojo važnost.

V tem slučaju bi postalo mogoče obravnavati vsa vprašanja v smislu pravice, ne pa izključno iz vidika ruske, britanske ali ameriške strategije. V tem slučaju bomo dobili resničen mir, ne pa le kratkodobno premirje.

Čim bi bili veliki trije sporazumni glede vseh važnih vprašanj, bi bilo čisto umestno, da se sestane konferenca 21 narodov, ki bi potem mogla urediti še nekatere manjše podrobnosti. Toda dokler ni sporazuma med velikimi tremi, je nemogoče, da bi konferenca uspela v svojem poglavitnem cilju.

Znanstvene institucije v Franciji trpe pomanjkanje

Pariz. — ONA — Francoski znanstveniki so v težkih skrbih radi pomanjkanja sredstev, ki bi jim bila potrebna, da nadaljujejo svoje delo z uspehom. Tik pred zadnjim volitvami je društvo univerzitetnih profesorjev in znanstvenikov naslovilo nujen poziv političnim strankam in jih pozvalo, da ne pozabijo "tragičnega položaja, v katerem se bo znanost nahajala v Franciji že v najbližnji bodočnosti."

Znanost v današnjem svetu ne more več napredovati v takih razmerah kot so bile one, v katerih sta Pierre in Marie Curie uspela doprinesti svoj delež k napredku človeštva. Vsa znanstvena raziskovanja so danes organizirana in zahtevajo bogatih sredstev — dobrih znanstvenikov in mnogo opreme. Zedinjene države, Sovjetska unija in Velika Britanija so to dejstvo že dolgo pred vojno spoznale in temu primerno tudi postopale.

Na Francoskem pa so krediti za znanstvene institucije obupno siromašni — tako da gredo vse sveže sile v privatno industrijo. Mnogo načetega dela zastane in večina tehničnih napredkov zadnjega časa je bilo ostvarjenih v drugih deželah.

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
T.J. 20-361
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

IMPERIALIZEM POVZROČA ANGLIJI ČEZDALJE VEČ TEŽAV IN SKRBI

Ne samo Indijo in Egipt, sedaj ima angleška vlada posebno Palestino na svojem dnevnem redu.

O tem piše poročevalec časnike agencije ONA, Victor Bienstock, sledeče:

O priliki konference delavske stranke na Angleškem je zunanji minister Bevin s svojimi izjavami dal Zidom dvojno na izbiro: da pozabijo na svoja stara upanja in svoje hrepenenja, ali pa da se vržejo v vojno, v kateri ne bodo imeli nobenega upanja na zmago.

Kar se bo torej pripetilo v Palestini bo borba — toda ne morda vojna med Zidi in Arabci, katerih se to vprašanje tiče, temveč med Zidi in Angleži!

To seveda ni ono, kar je Bevin hotel. Ako bi se bil rodil spopad med Zidi in Arabci, bi bilo to Angležem dobrodošlo, ker bi jim nudilo priliko, da "posežejo vmes" — kot tako radi in že tako dolgo z uspehom delajo širom sveta. Borba proti Zidom pa bi "obdarila" angleško zunanjo politiko s ponovitvijo irske zadeve. Vojaške operacije bodo skrajno zapletene, težke in dolgotrajne. Zahtevale bodo mnogo žrtv v življenjih, denarju in sredstvih, a navzlic temu ne bodo nikdar popolnoma uspešne, dokler ne bo zadnji Zid v Palestini pokončen in vsa njihova naselja porušena.

Od leta 1936 do leta 1939 so imeli Angleži v Palestini mnogo posla, da so zadušili vstaje sirskih upornikov, ki so v skupinah od največ 1000 do 1500 mož napadali njihovo "pipe-line". Tu pa se bodo morali boriti proti dobro izveščani armadi, ki šteje 40.000 mož in žena, in katero podpira skupno židovsko prebivalstvo. Borba se bo vršila med vojaki, katere so Angleži sami izveščali v sabotažnem delovanju in taktiki, ki je primerna v težkem palestinskem terenu.

Na Angleškem ta vojna ne bo posebno popularna. Delavska stranka, ki je na vladi, je bila v preteklosti vedno na strani židovskega stremeljenja, tako da si bodo njeni pristaši le težko razložili, zakaj je zdaj potrebno streljati na begunce, ki so se po težkih mukah in preganjanjih rešili iz Evrope in našli zavetje v Palestini. Še bolj neskladna pa bo slika Velike Britanije — mogočnega carstva, ki uporablja svojo ogromno moč v svrhu zatiranja malega narodčiča. To je baš obrnena slika one Britanije, katero bi angleški diplomati želeli pokazati svetovni javnosti.

Leta 1938 je tedanji zunanji minister lord Halifax povedal delegatom, ki so se pogajali glede palestinskega vprašanja v Londonu, da Anglija ne more izpolniti svojih obljub, češ, da je "včasih potrebno, da se načela dostojnosti umaknejo potrebam administracije."

Bevin tega ne bi znal tako lepo povedati, ravnal bi pa najbrže ravno tako. Arabske ljudske mase so se polagoma začele zavedati svoje obupne revščine in tega, da izboljšanje ni popolnoma nedosegljivo. Kmalu bodo morali Angleži zapustiti Egipt. Ostane jim le še Palestina s svojim velikim pristaniščem Haifo in širokim zaledjem v Transjordaniji. Tam se steka je "pipe-lines" iz Mezopotamije. Tam je tudi že nekaj indijske, katero so zgradili Zidje.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA
Parkview Laundry Co.
1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.
Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
TELEFONI: CANAL 7172—7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.
Tel. MOHAWK 4707
1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Vse skupaj tvori od narave čudovito opremljen kraj za ustanovitev veličanske strategične baze, ki bi ščitila angleško carstvo na Srednjem vzhodu.

Bevin se je oprijel mnogih zadev in načel, katere je podeloval od stare torijske vlade. Za svoje je sprejel tudi naziranje lorda Halifaxa o "etičnih načelih", ki se morajo včasih "umakniti administrativnim potrebam."

Toda v Palestini je toliko nasilja, da bo to brez dvoma izzvalo zahteve, da se zedinjeni narodi lotijo tega vprašanja. Palestina ni angleška kolonija, temveč le mandat, katerega je Anglija prejela od starega društva narodov. Sovjetska unija zahteva, da zedinjeni narodi prevzamejo Palestino. Čelo Arabci zagovarjajo to zahtevo. To pa bi bilo Angležem zelo neljubo, ker bi potem tudi Sovjetska unija dobila svojo besedo pri vseh odločitvah, ki se je tičejo.

Bevin se izgovarja, da bi bilo treba močnih britanskih čet v Palestini, da bi branile Zide arabskih napadov. Kdorkoli vsaj nekoliko pozna razmere, ve, kako prazen je ta izgovor. Od turške meje pa do Nila je vojska palestinskih Zidov — podtalna toda dobro organizirana — najmočnejša vojaška sila, katere se Arabci ne bodo lotili. Britanske divizije, ki prihajajo v Palestino, so prišle zlomit to armado.

RAZGOVORI

(Nadaljevanje na 2. strani.)

je bil Lojze. Ali to njegovo delo, strojno barvanje, katerega je vršil sedemnajst let, ga je potisnilo v pregledni grob. Njegovi ženi Pepci, hčerki Nadi, sinu in svaku, naše iskreno sočutje. Lojzetu pa naj bo lahka ameriška zemlja.

Preskrba dela pohabljenem

V zavodih za slepe in za druge, ki imajo telesne hibe, je bilo v zadnjih treh letih izučenih za razna koristna dela 123.422 oseb. Učenje in vzdrževanje financira zvezna vlada skupno s fondi posameznih držav. Povprečni stroški na posamezno osebo znašajo \$300.

Dobra žetev v Turčiji

Pridelek žita v Turčiji je letos izredno dober. Vlada v Ankari pravi, da ga bo na stotisoče ton na razpolago za izvoz.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

nova knjižica, s poljudnimi navodili kako postati AMERISKI DRŽAVLJAN.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom RAZNO, pa Proglas neodvisnosti, Ustavo Zed. držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednik Zedinjenih držav in Poedine države z glavnim mestom, številom prebivalstva in velikostjo.

Cena knjižice je samo 50 centov + poštino vred.

Naročila sprejema:
Knjigarna Proletarca
2301 S. Lawndale Avenue
CHICAGO 23, ILL.

ASTA ZNIDARŠIČ:

Prišli so pred ljudsko sodbo...

(To je članek iz revije "Naša žena", iz leta 1946, ki izhaja v Sloveniji. Priča kako težka je bila borba in kako dolgo bo še vzelo, predno se duhovi umirijo in narod postane enotna duša.)

Morili so lastne ljudi. Slovenci Slovence. Ovajali so nas okupatorju. Zaradi njih smo trpeli po ječah, zaradi njih smo bili mučeni in zaradi njih so naši talci padali, so bile onečaste naše žene, zaklani nedolžni otroci. Italijani so sami priznali: "Mi se nismo spoznali v tej deželi. Če ne bi imeli zanesljivih Slovencev, se ne bi znali obrniti v Ljubljani in na deželi, ne bi vedeli, koga naj umorimo, koga zapremo, koga pošljemo v internacijo."

Da so bili ti izdajalci samo najhujši zločinci in nič drugega, govore njihova dejanja dovolj jasno. Tista usmiljenka, sestra Antonija, ki je na infekcijskem oddelku ljubljanske bolnišnice dala otroku preveliko količino morfija, da je mali umrl in rekla: "Saj te ni škoda, saj si partizanski otrok" — si lahko poda roko z usta, ki so za proslavo Pavelčevega rojstnega dne zaklali tisoč otrok. Ti ljudje so ubijali zato, ker so se bali, da jim prosvetljeno ljudstvo ne iztrga iz rok oblasti. Toda to je bilo tudi ubijanje zaradi ubijanja, naslada nad mučenjem samim. Pobudniki tega in morilci so danes pred ljudsko sodbo. Ali smemo te, ki na primer danes sede na zatožni klopi v Ljubljani, po vsem, kar so storili, še imenovati ljudi?

Zločince gleda in poslušava dvorani in na ulicah preko zvočnikov sto in sto ljudi, ki so po sreči ušli njihovi morilski roki. Tu so interniranke in interniranci, tu je zbrana vsa tista Ljubljana, ki je v štirih letih šla skozi njihove mučilnice, tu so svoji onih, ki jih po krivdi izdajalcev ne bomo nikdar več videli. Moramo se spominjati Raba, Dachaua, Mathausna, Ravensbrücka, Auschwitza in nevidnih grobov naših ljudi. Na obrazih poslušalcev ni izraza veselja nad mačevanjem. Le nekoč zadoščanje, da se tisto, kar je bilo, ne bo moglo nikdar več zgoditi, da je končno zmagala pravica. Zločincu Mehletu je na razpravi ena njegovih žrtev, ki je po Mehletovi krivdi zdaj popoln invalid, rekla: "Saj bi ti dal klofuto, pa mi je pod čast."

Ljudje so spoznali, da je vsako usmiljenje in odpuščanje greh tam, kjer bi bil zaradi tega ogrožen obstoj in razvoj človeške družbe. Včasih, ko slišijo podrobnosti zločinov, jim preblisne obraze izraz gnusa in sve-te jeze.

Poslušamo Metličanko, mater umorjenega partizana. Govori kot priča proti Alfonzu Klemenčiču, proštu, duhovniku križevskega reda. Govori s ponosnim, dvignjenim glasom:

"Trikrat te je oni gospod na kolenih prosil, ko si z domobranci gnal mojega sina na morišče! Izpustite ga, ti je rekel, nedolžnega boste ubili! — Ti ga nisi izpustil. Mučil si ga in na koncu umoril. Takoj po umoru si šel z domobranci v farovž, se spominjaš, takoj po umoru in vso noč ste popivali. Taki, pijani, ste šli zjutraj v cerkev. Tak, pijan, si daroval mašo, si se obhajal. In kaj si govoril domobrancem na prižnici: Le tako, fantje! Le tako naprej! Sramota, da si župnik! Sramota, da si človek. Moj sin je bil pošten ka-

toliški partizan in ti si njegov morilec, samo zato, ker ni hotel zapustiti svojih tovarišev-partizanov. Se enkrat ti povem: sramota, da si župnik!"

Vojni kurat, katoliški duhovnik dr. Peter Križaj je bil kaplan cerkve in morišča pri Svetem Urhu. Bil je tudi sodnik "črne roke". Cinično je nago-varjal neko ženo pred usmrtni-vijo: "Dušo ti še lahko rešim, življenja pa nič več."

Franc Cerkovnik, duhovnik iz Št. Jerneja, je bil desna roka največjega zločinca vseh teh, ki so danes pred sodbo v Ljubljani, množičnega morilca Rorman-na.

Duhovnik Šavora, bivši upravnik Vajeniškega doma v Ljubljani, je prav tako med ob-toženci. Se se spominjamo, kakšna močna narodna osvobodilna postojanka je bil v začetku Va-jeniškega doma. Se se spominjamo, kako so ponoči fantje odpirali okna in prepevali Marzeljezo, da jo je bilo čuti daleč po oku-pirani Ljubljani. Potem je pe-ssem utihnila. Šavora je zbral listo osvobodilnega gibanja med vajenci. Šavora jih je pretepal v kleti Vajeniškega doma, on jih je postavljaj na cesto in jav-ljal okupatorjevi policiji.

Vsi ti duhovniki so iz šole profesorja Ehrlicha in kranjskega dekana Škrbca, za kate-rega je lastna mati rekla, da bi ga umorila, preden je postal zločinec, če bi vedela, kakšen bo.

Zena iz Grosuplja govori ob-tožencu na razpravi: "Zdaj ti povem: ko si dal blokirati našo vas in prišel delat preiskavo v našo hišo, sem v njej skrivala svojega moža-partizana! In ku-hala sem za osem partizanov! Jaz in vsi smo delali zanje. Zdaj ti lahko povem! Ti si mi umo-ril hčerko! Se nisem našla nje-nega groba in še ga iščem povsod. Toda zdaj ti vsaj lahko povem!"

Se in še prihajajo priče, naj-več kmečki ljudje, in vsi imamo občutek, da so se tu, v sodni dvorani, pred obrazom tistih, pred katerimi so se nekoč tresli, pred tistimi, kateri so jim nasilno urejali življenje na sve-tu in po smrti, kateri so podlo zlorabljali vero, ti ljudje prvič sprostili. Nekaj veličastnega je v tej sprostitvi. Tu šele do kon-ca spoznamo, kako pravično je, da je Cerkev ločena od države. Po dveh tisočletjih si upajo ljudje prvič povedati oblastnikom in duhovnikom, če so zločinci, da so zločinci.

In ni samo v Ljubljani tako. V Sarajevu je sodilo ljudstvo požigalca in klavca Sarajevskega Polja, ustaša Jozo Madjara. V črnogorski Podgorici je ob-sojen požigalec partizanskih hiš in morilec stotin partizanskih družin, oficir Nikola Popović.

DUNAJČANI v krušni liniji ča-kajo živčani v rešilnem uradu.

ZIDOVSKO VPRAŠANJE je sedaj poleg mirovnih pogodb eno najtežjih v Evropi. Na Poljskem so se dogodili koncem junija proti njim izgredi, v katerih je bilo okrog 50 Židov ubitih in mnogo ranjenih. Sedanja poljska vlada se trudi iztebiti antisemitizem, toda deželni je v gospodarskem razsulu in srd klerikalno vzgojene mase kipi proti judom. Bo vzelo še še dokaj časa, predno bo po svetu zares zavladala rasna in verska toleranca.

V Smolensku so prav te dni obsodili krvoloke, ki so vršili zločine in grozodejstva nad so-vjetskim civilnim prebival-stvom.

In končno v Nürnbergu. Tam sede na obtožni klopi tisti, za-radi katerih je pol sveta eno sa-mo pokopališče. Tisti, ki so jim bili ljudje samo del surovin za milo, objekti eksperimentiranja z vrsto novega orožja; nekaj, kar je koristno za nacistična vojnovažna podjetja, dokler mo-re delati in se nato usmrti ter pritr-di njegova številka druge-mu z enako usodo na prsih.

Zadnja pomlad v Dachauu

Kljub vsemu je segla pomlad tudi čez žice, nabite s strujo vi-soke napetosti. Marec in april sta bila nenavadno lepa, čisto drugače kakor pa prejšnje le-to. Takrat je še besno tulil veter po lagerskih cestah in krog blo-kov ter vrtinčil snežinke, lan-sko leto pa je že toplo sijalo sonce na izmučeno taborišče. Pozimi smo se bali dolgega po-stajanja na zbornem trgu pri apeli-h in kadar smo čakali na od-hod za delo. Zdaj smo se pa voljno predali pozivljajoči to-ploti in si želeli samo, da bi nas pustili čim dalj časa na miru. To so bili edini trenutki miru v taborišču. Tako jasno imam še pred očmi sliko: stali smo tam v dolgih kolonah, več kot deset tisoč ljudi po pet in pet v vrsti, ter čakali na povelje za odhod iz taborišča. Včasih ni bilo kaj v redu, morda je kdo manjkal, da se število ni ujemalo, in ta-krat se je naše čakanje zavleklo včasih za celo uro ali več. To so bili prijetni trenutki za izmuče-ne ljudi. Suihi, bleđi in oblečeni v smešne taboriščne cunje smo stali na ogromnem trgu in se spokojno gredli na soncu, ki nas je prevzemalo, da nam je šu-melo v ušesih in smo bili kakor pijani ali ometani. Kako čudni smo bili v tej jasni sončni luči. Stal sem sredi tovarišev, ki sem jih vsak dan videl, ki sem jih poznal morda že prej doma, ki sem z njimi spal in delal, isto mislil in isto čutil. In nikoli ni-sem tako jasno opazil, kako so se izpremenili, kako so postali upadli in zgarani, kakor v takšnih urah postajanja na soncu na zbornem trgu. Sonce je žar-ko osvetlilo vso to človeško re-vščino in bedo. Bleđi, shušani obrazi so postali še bolj bleđi in ličnice v upadlih licih so še bolj izstopile. Na umazanih capah so se pokazali še tisti madeži in luknje, ki jih drugače nismo opazili. S priprtimi očmi smo uživali zlato sonce, ki nam je ogrevalo hrbte. Boječe smo spremljali z očmi vsak oblaček, ki se je približal na svoji poti čez nebo sončni obli.

Nekatere je sonce tako pre-vzelo, da so jim odpovedale ote-kle vodenične noge, tako da so jih morali sosedje podpreti, ali pa so sedli na stare vojaške me-nažke, ki so jih nosili privežane za pasom. To je bilo prepoveda-no. SS-ovci in kapoti tega niso smeli videti, drugače je odurno vresčanje prekinilo sončno tišni-no in tih pogovor ujetnikov.

Nesteto mater kliče danes vsem tem in nešteto otrok. Kli-čejo v Smolensk, v Sarajevo, v Podgorico, v Ljubljano:

"Kje so naši otroci! Kam ste dali naše matere! Duhovniki, kje je ostala vaša vera? Kam ste zapravili svojo vest! Nikdar več vam ne moremo dati prilike, da bi počenjali spet to, kar ste v-teh letih vi, zločinci, naredili. To bi bil zločin nas samih, zločin proti pravici, zločin nad bodočimi rodovi in nad spomi-no mnaših nedolžnih žrtev!"

Pred bloki vsajeni topoli so tudi že začenjali zeleneti, toda to nas ni razveselilo. Ti topoli so bili del taborišča samega, v taborišču pa pomlad in življe-nje, katerega je oznanjala, ni-sta mogla uspevati. Ti topoli so bili jetniki kakor mi sami. Mo-rali bi rasti kje zunaj ob cestah ali ob vodi, prosti, predani ve-trovom in daljavam. Tu so bili postavljeni v vrste v enako od-merjenih razdaljah, preštetih in izkorisčani zato, da so maskirali mrtvaško lice taborišča.

Pomlad, prava pomlad je bi-la le tam zunaj. Oznanjal jo je topel veter, ki je vel s polj krog taborišča, oznanjalo jo je mo-dro nebo in uporne želje, ki so se budile v sre-u. S hrepenenjem smo opazovali letalo v zraku.

Na povelje smo odkorakali skozi široki taboriščni vhod na delo v bližnje delavnice. S stro-gu odmerjenim korakom in z očmi uprtimi v hrbet prednika smo morali korakati od tabori-šča do barak, v katerih so bile nameščene delavnice, toda kljub temu smo videli vso lepoto raz-cvetajočega se drevja in zelene-čih trat, zasajenih okrog kasarn. Ob poti so rastle med travo cvet-lice. Včasih se je kdo naglo ozrl okrog sebe in se pripognil ter utrgal drobno cvetko. Nekoč mi je neki stari Francoz ves blažen

kazal drobno belo marjetico, ki jo je bil tako na skrivaj utrgal. Spet in spet si jo je nesel k drh-tečim ustnicam, kakor da jo hoče poljubiti. Morda mu je po dolgem času zopet razodela, da je na svetu še kaj drugega, ka-kor pa trpljenje, lakota, tifus in smrt.

Včasih nam je veter prinesel vonj iz vojaške pekarnice. Po vsem taborišču je zadišalo po svežem kruhu. Kako smo vpjali-ta vonj vase. "Samo enkrat v življenju bi se še rad najedel svežega kruha," je rekel star-kmet nekje z Dolenjskega. Tri tedne pozneje je umrl od osla-belosti.

Čudovit je bil ta vonj po sve-žem kruhu, mešal se je z vonja-vo cvetočega drevja in od son-ca razgrete zemlje ter budil v človeku na pol ubito voljo do življenja.

Ko smo opoldne na poti v ta-borišče prevzeti od sonca in ve-dri korakali čez zborni trg, kjer ni bilo trave, ker so vso spro-gi poteptali in pojedli sestradani transporti, — smo navadno sre-čavali vozove, ki so vozili mrliče v krematorij.

Dva, trije vozovi, vrhano na-loženi z mrtvimi tovariši in po-kriti s plaitami, izpod katerih se je tu pa tam prikazala posu-šena, izsušena noga. Vsakdo je molče vzel čepico z glave. Ta-krat jih je umiralo povprečno po 150 na dan od tifusa in la-kote... Vedeli smo to, lahko bi si bili izračunali, kdaj bomo sa-mi na vrsti. — Toda tega nismo računali. Saj je bila pomlad, ki je prinašala svobodo — zadnja dachauska pomlad. — F. Jeza v Slovenskem poročevalcu.

Veliko novih hiš

Zvezni stanovanjski urad po-ročja, da je bilo v prvi polovici tega leta pričeti, ali pa že do-grajenih 406.000 novih stano-vanj. Cilj je v tem in prihod-njem letu dogotoviti do dva mi-lijona novih stanovanjskih hiš.

NAROČITE AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR SVOJCEM V STAREM KRAJU

Stane \$1.65 s poštnino vred. Pošljite nam točen naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

PROLETAREC, 2301 So. Lanwdale Ave. CHICAGO 23, ILL.

BEVIN IN ANGLEŠKA ZUNANJA POLITIKA

Napisal za ONA Donald Bell

Ko je Bevin prevzel lani an-gleško zunanje ministrstvo, je izjavil eden njegovih najbližjih tovarišev, da bo postal ali eden največjih angleških državnikov ali pa najbolj ponesrečen mini-ster, ki je sploh kdaj vodil an-gleški zunanji urad.

Na nedavni konvenciji delav-ske stranke je poročal na nje-moral kongresu o svojem poslo-vanju in je žel mnogo hvale — kar pa je oddaljenim opazoval-cem precej težko razumljivo. Kot državnik se je pokazal ma-lo uspešnega. Njegova zunanja politika se je popolnoma izne-verila socialističnim načelom, in le malo je stvari, za katere mu more biti angleški narod hvaležen.

Ob nastopu njegovega urado-vanja je socialistična Anglija še gojila upanje, da bo postala most med Ameriko in Sovjetsko unijo. Takrat se je mislilo, da se začenja doba ozkega sodelo-vanja velikih treh velesil, ter da bo Velika Britanija igrala — in uživala — vlogo posredovalca. Govora je bilo o sklepu pogod-be s Francijo, a od Zed. držav je imela Britanija dobiti veliko posojilo, da pomaga zopet na noge svoji industriji. Francov režim na Španskem je bil obso-len na smrt, intervencije na Grškem se je imela končati, a v Palestini bo zavladal mir — tako so računali. Britanija bo ponudila Indiji samostojnost in bo na vsem svetu postala vzgled svobodoljubnega in naprednega ljudstva.

To so bila pričakovanja in upanja. A koliko jih je bilo u-resničenih? Razdor med Brita-nijo in Rusijo se je poglobil. Morda, da to ni izključno Bevi-nova krivda, toda če se je odlo-čil, da bo njegova politika na-pram Rusiji trda, bi si bil mor-al pridobiti druge toliko pri-jateljev kot le mogoče. Posve-til pa je vse svoje napore le prijateljstvu z Zed. državami — in še tu je bil le deloma uspe-šen.

Ceravno sta Britanija in

Amerika najtesnejše sodelovali v perzijski zadevi, se je incident v tej deželi vendar končal vse drugače kot nameravano. Bri-tanska pozicija na Balkanu se tudi ni izboljšala. In posojilo, za katero je Bevin žrtvoval toliko trgovskih ugodnosti, bo Anglija koncem konca drago plačala. Vnanji minister Ernest Bevin je moral ponovno poudarjati, da ne obstoja nikak anglo-ameriški blok — a to pomenja le, da Ame-rika ni pripravljena v vseh slu-čajih slediti smernicam angle-ške zunanje politike.

V Evropi je oblikovanje ta-kozvanega zahodnega bloka, ki je poglavitni cilj britanske zu-nanje politike, še vedno v obla-kah. Poglavitne zapreke — vprašanje Porurja, nesporazum gle-de španske zadeve in sovraž-nost francoskih komunistov — so še vedno tu. Bevinu ni uspe-lo spraviti s pota nobene.

V zadevah britanskega car-stva je mogoče, da bo dosegel v Indiji nekaj, toda nikakor ne toliko, kot je pričakoval. V sre-dozemskih vprašanjih pa mu ni šlo po volji.

Ako hočemo biti popolnoma odkritosrčni, je treba priznati, da je žela angleška zunanja po-litika tudi že pred Bevinovim nastopom malo uspehov. Kar pa ga obtožuje in obtežuje, je to, da je skoro povsod ostal zvest ravno onim smernicam; katere je prejel od svojih prednikov in ki so se bile že prej izkazale kot neprimerne položaju.

Med tem ko je Velika Brita-nija v svoji notranji politiki brez dvoma ena najbolj progre-sivnih dežel na svetu, je ravno tako brezdvomno pod Bevinovi-vo vodstvom postala na po-lju zunanje politike ena najbolj reakcionarnih sil na svetu.

Slabost in do neke mere, izo-lacija Velike Britanije na me-dnarodnem polju je nedvomno posledica dejstva, da smatrajo njeni vodilni državniki, da je njena socialna demokratična usmerjenost zgolj zadeva doma-če in notranje politike.

HELP WANTED

FIRST CLASS MEN

CABINET ROOM FOREMAN
MACHINE ROOM FOREMAN
MACHINE SET-UP MAN

Write stating age, experience and expected pay.—Every inquiry will be answered promptly

Electronics Laboratories
HARBOR SPRINGS, MICH.

Aviation Opportunities

National Aviation Company
offers accounting Positions to

TYPIST

Able to use Calculator for Inter-
esting work in a glamorous
business

AIR ASSOCIATES INC.
MUNICIPAL AIRPORT
5300 West 63rd Street

GIRLS—WOMEN

Get set now on a steady job with
a firm who offers you "security"
Immediate openings for experi-
enced needle operators — Full or
part time. — 5 day week, 40 hrs.
Over time, if desired, with time
and 1/2 half over 40 hours
Top salaries — Paid vacations
Working conditions god

RED HEAD BRAND CO.
4311 Belmont Ave.
Phone: Avenue 6500

MAIDS

If you are looking for a permanent
position with security and good
pay, and are interested in working
48 hrs per week, apply Manager's
Office, Room 203
HOTEL BELMONT, 3172 Sheridan

PORTERS

Steady work. \$5.50 per day. Time
and half overtime over 8 hours.—
Good working conditions.—2 meals
Apply after 1 P. M.

IVANHOE RESTAURANT
3000 N. Clark St. Clark St. Ent.

MAID FOR GENERAL HOUSE-
WORK AND PLAIN COOKING
3 Adults. — One Child 10 years
Goo or stay nights
\$30.00 weekly.
EUCLID 827

Wanted
GIRLS OR WOMEN
as sausage makers: Steady job.
Good pay. Apply immediately
MEAT INDUSTRIES SUPPLIES
4432 South Ashland Ave.

ARMATURE WINDERS

AC and DC

Pay above the scale
Good working conditions
Steady Job

Mills Electric Co.
4726 Calumet Avenue
HAMMOND, IND.

Sheffield 3114

ALTERATION HELP & FITTERS

Highest wages—Pleasant working
conditions—Steady employment
HULL & HULL DRESS SHOP
66 East Madison Street

STENOGRAPHER

40-hour week — Steady
position
(Air conditioned Office)

THOMAS J. DEE
1900 West Kinzie

COOK
for small family—3 grown-ups.
Must be fully experienced and
bring recommendations
High Pay

1540 LAKE SHORE DRIVE
Tel. Superior 2893

WE NEED SCRUB WOMEN
Also General Hospital Help.
Good Pay — Meals
LITTLE COMPANY OF MARY
HOSPITAL
2800 West 95th Street
Beverly 8610

GLASS CUTTER

All Around Cutter
HETTMER MIRROR CORP.
3130 South Wabash Ave.
Victory 2633

GENERAL OFFICE CLERK
Must know typing. Steady work.
5 days: 40 hours week. Paid vaca-
tion. Chance for advancement
NATIONAL BANK BOOK CO.
209 South Jefferson
Call: Andover 1180 —Miss Stump

GIRL FOR GENERAL OFFICE WORK

No experience necessary. Steady.
Good pay to start. Pleasant
working conditions
Call: MR. STOLTZ
Calumet 4610

Kadar se spomnite svojcev v
starem kraju, pošljite jim lan-ski in pa letošnji Ameriški dru-
žinski koledar! Stane letošnji
\$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam
naslov in vsoto, drugo izvršimo
mi.

PIKNIK v korist Proletarca

V SOBOTO, DNE 20. JULIJA
pri Keglju na Willow Springsu

VSTOPNINA PROSTA

Dobra godba — Jedače in pijače bo v izobilju

—: PRIDITE! —:

Povabite prijatelje in znance s sabo!

MEVLJA DUŠAN:

Devet dek maščobe

Samec sem in temu primerno je tudi moje življenje. Zjutraj odhajam iz sobe, ki ostane zaprta do mojega povratka. Zračim jo zvečer in potem se pogosto prehladim. Kako je to važno glede na moj poklic, si lahko mislite.

Gledališki igralec sem namreč in če govorim nekoliko raskavo ali skozi nos, me občinstvo, ki je zelo natančno, saj opazi najmanjše konfeksijske in kozmetične detajle, raztrga. Kaj se pravi raztrgati koga, tudi veste. Težko je potem kose limati.

Ker sem torej samec, jem povsem neredno. Zajtrkujem ali pa tudi ne zajtrkujem. Kosim ali pa tudi ne kosim. Večerjam, in zgodi se, da ostanem tudi brez večerje. Včasih ne zajtrkujem, to je navadno vedno, pač pa zato dvakrat kosim in najbrže ne večerjam. Zgodi se, da nekoliko krepkeje zajtrkujem, potem nič ne kosim, pač pa dvakrat večerjam itd.

Kot skromen in pošten samec jem v restavraciji in vselej pomolim živilsko karto natakarku, ki jo hrepeneče pričakuje in nekako besno zareže vanjo z ostrino škarij. Natakarkar me redno goljufajo in odrežejo več, kakor je treba.

Ob koncu meseca terjam kot vseh pravic opravičen državljani pri trgovcu svojo količino maščobe in moke. Vendar ob koncu meseca navadno ni zaloge, torej ne preostane mi drugo, kakor da se predam spet posteljni človeštva, kajti humanist sem in vidim daleč naprej.

Pred dnevi pa se je zgodilo v meni nekaj važnega, nekaj se je dvignilo in dobilo čisto revolucionaren značaj. Čisto resno sem se razjezil in lopnil po mizi. Rekel sem si: "Priateljček, vse je lepo, humanist si, a maščobe kljub vsemu potrebuješ. Storil bom potrebne korake."

Zadnje čase gostujem pri prijatelju, ki mu kuha stara mama, simpatična siva ženica. Ker sem mehak človek in se predam hitro blagemu okolju domače kuhinje, so me pregovorili, naj jem pri njih. Zardel sem, kajti poleg tega, da sem humanist, sem še neskončno strmežljiv.

"Oprostite", sem dejal, "mislili si boste, da zahajam k vam zaradi..."

"Nikakor prijatelj, mi vam hočemo dobro. V restavracijah preži na vas smrt, precej ogabna smrt. Škoda vas je, kajti mlad ste še."

Po tem razgovoru sem torej pri dobri ženi ostal. V znak hvaležnosti sem ji izročil ostankne svoje živilske karte, prekaljene v borbah z natakarkarjevimi škarkami, ter ji zagotovil, da bo dobila zanje še celih devet dek maščobe, kar je v današnjih časih že pomembna količina.

Vsa vžhičena je odšla k trgovcu in mu pomolila karto pred njegov nekoliko povaljan nos. Po kratki in simbolični pavzi je trgovec odsekano spregovoril: "Na zdravje! Iz tega ne bo nič! Radi devetih deka-

gramov si ne bomo mazali rok!" Stara mama je bila razočarana in obupana. Potolažil sem jo, da bom sam uredil stvar, kajti bil sem partizan in vem, kako se taki stvari streže. Obšel sem si črne jahalne hlače in škornje (kako važni pripomočki so to, boste kmalu videli) in odropotal v trgovino. Z elegantnim, toda skrajno napetim mišicam sem položil svoj škorenj na stolico pri pultu in vprašal skozzi zobe trgovca s povaljanim nosom: "Tovariš, ali bi mi blagovolili nakazati mojih devet dekagramov maščobe?"

Presenečenje trgovca, ki se je zazrl v moje črne hlače in škornje je bilo tolikšno, da spočetka sploh ni našel besede. Nato je zajecjal: "Gospod... tovariš, to se pravi... o, kajpada... vsekakor tovariš... izvoli, takoj, takoj!" Zaploskal je z rokami in priteknel je vajenec z razkuštranimi, od moke posejanimi lasmi. Postavil se je v nekak pozor.

"Miško, postreži gospodu!" Ton je bil sladak kakor saharin. "Zakaj pa ste nahrulili staro gospo, ki vam je dopoldne prinesla mojo karto, dragi tovariš?" sem ga vprašal.

"Kako, nahrulil? Jaz... oh, gospod... pardon, tovariš, to pa res ni mogoče, saj spoštujem starost in vrh tega bolujem za išijasom in sploh — to ni mogoče. Gospa pa je najbrže pretravala, saj veste, kako so stare gospe. Sicer pa, saj vam bom postregli. Človek se pač malo pošali. Aha, tukaj je vaša maščoba. No, vidite, vse se uredi, samo pogovoriti se je treba." Se ko sem bil daleč od trgovine, je stal pred vrati in se priklanjal kot kitajski kuli.

"Počakaj prijateljček, tudi tebe bomo naučili poštno živeti!" (Iz Vestnika.)

Pogajanja za mir težavna, kakor je bila vojna

(Nadaljevanje s 1. strani.)

\$2.500.000.000 in vzela je nazaj Besarabijo, pobrala iz nemških in avstrijskih tovarnih stroje, zaplenila v imenu reparacij veliko materiala na Ogrskem in Rumunskem in tudi Finsko se je z reparacijami precej obremenilo.

Francija za razkosanje Nemčije
Glede bodoče Nemčije je bilo na minuli konferenci več soglasnosti med Byrnesom in Molotovom kakor pa med njim ter angleškim in francoskim vnanjim ministrom. Molotov je ob eni priliki izjavil, da je sovjetska vlada za centraliziranje Nemčije in za obnovo njene ekonomije (velike industrije), toda prej se mora poskrbeti, da se ji v naprej prepreči obnovev militarizma. Torej bo morala v tem oziru ostati pod zavezniško vojaško kontrolo.

Francozi se ogrevajo za ide-

SODISCA, ki imajo opravka z razporokami, so preobložena in v teku so akcije, da se njihovo število pomnoži. Vojaki veterani tožijo, neveste tožijo — sploh se zdi, da vse sili narazen. Ampak porok pa je tudi toliko kot se nikoli doslej. Gornje na levi je žena, ki jo je mož pretepel (ima oba očesa črna) in na desni pa je njegova slika. Ona je bila v bolnišnici, on v zaporu.

jo, da se bi Nemčijo spremenilo v zvezo avtonomnih držav, kakor je bila nekoč, in da se ji odvzame Saar, ki bi ga Francija rada, Porečje pa naj se bi internacionaliziralo, a glavno besedo v njemu naj bi Francija imela. Angleži so do neke meje naklonjeni francoskim težnjam v Nemčiji, ne pa ameriška in sovjetska vlada.

Se več nesoglasja je v veliki četvorici glede bodoče politične uredbe Nemčije. Amerika noče, da se je bi "komuniziralo". Sovjetska unija pa si bo prizadevala, da se je več ne obnovi za kapitalistično trdnjavo.

Konferenca velike četvorice je bila v glavnem predpriprava za prvo mirovno konferenco, ki se prične v Parizu 29. julija. Enoinvajset držav, ki so bile v vojni proti osišču, je povabljenih nanjo. Njihna naloga je skleniti mirovne pogodbe za Italijo, Rumunijo, Bolgarijo, Madžarsko in Finsko. Nemčija pride pozneje na vrsto.

Veliko nesoglasja je bilo zaradi vprašanja, kako naj teh 21 držav glasuje. Molotov je zahteval, da bo mirovna pogodba z omenjenimi deželami veljavna le, če bo sprejeta z dvotretjinsko večino. Ostali trije vnanji ministri pa so insistirali za navadno večino. Takozvani sovjetski blok ima samo šest zanesljivih glasov (Rusija, Ukrajina, Belorusija, Jugoslavija, Čehoslovaška in Poljska), ostale pa kontrolirajo Zed. države in Anglija. Na ta način — ako slednje hočejo, je lahko Rusija na velikih konferencah zmerom v manjšini. Ampak so se domenili, da bodo rajše delali v mejah kompromisov kat pa si nagajali in zavlačevali mir.

Komentarji—

(Nadaljevanje s 1. strani.)

so bili prebivalci brez mesa tri mesece. Imeli so sicer krušne karte, ki so jih upravičevale do določene količine mesa vsak teden, toda mesnice so bile prazne in karte v mesnicah brez mesa nič ne pomenijo. Pa so se ljudje domislili, da vozijo skozi Aimes vlaki, polni živine, v klavnice v drugih mestih. Dohlenili so se, da bodo enega postavili s tem, da se bodo polegali na tračnice. "Pa naj nas vlak z živino povozi, če hoče," so rekli, "lačni ne moremo biti." Vlak je ustavil, bilo je izmenjanih nekaj telegramov z oblastmi in ljudje v Aimensu so končno po dolgih tednih dobili to živino in s tem potrebno meso.

Anglija priporoča ameriški vladi, da naj dopusti v to deželo 120.000 Židov iz taborišč v Evropi, češ, potem bodo morda tudi Arabci postali bolj strpni in dovolili, da se jih v Palestino pošlje še sto tisoč. V Washingtonu pa se pripravljajo iz vzhodnih mest na demonstracijo pred Belo hišo in kongresno palačo kakih tri tisoč židovskih veteranov. Namenjena je Angliji; opozarjajo, da je napram Židom v Palestini, ki je njihna pradavna domovina, skrajno brutalna, da ne drži svojih obljub Židom in da jim odreka priseljevanje vanjo iz evropskega pekla. To so za ameriške in za angleške diplomate neprijetne stvari. Ampak je vendar čudno, čemu se jim ne posreči pridobiti Arabce, da bi Palestino Židom prepustili. Saj so tam ogromni kraji peščenih puščav in Zidje trdijo, da so jih pripravljene z namakanjem spremeniti v raj. In oboji so semiti. Usodna razlika je kajpada vera in Zidje bi radi spremenili Palestino ne samo v

VABILO NA PIKNIK V KORIST OTROŠKE BOLNICE

Detroit, Mich. — Podružnice št. 1 in 108 SANSa priredita piknik v korist mladinske bolnice v Sloveniji v nedeljo 21. julija v Welcome Parku na 15 1/2 Mile Rd. in Livernois.

Spoznali se boste s partizanom Stane Krašovcem, ki je pred kratkem prišel iz Jugoslavije in bo povedal kako naš narod neumorno obnavlja porušeno domovino in gradi lepšo bodočnost sebi in potomcem.

Ne zamudite lepe prilike preživeti par prijetnih ur v krasni naravi in zaeno pomagati graditi dom zdravja in sreče slovenski deci.

Združeni odbor detroitskih Jugoslovancev (ZOJSA) ima v nedeljo 28. julija svoj piknik na istem prostoru, t. j. v Welcome parku. Čisti prebitek je namenjen v pomoč Jugoslaviji. Imeli bodo dobrega govornika, ki je bil še pred kratkem v Jugoslaviji. Povedal bo marsikaj zanimivega o sedanjih tamkajšnjih razmerah. Vabljeni ste vsi, ki se zavedate, da je naša moralna in materialna pomoč junakom narodom Jugoslavije še potrebna.

Lia Menton.

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Klub št. 1 JSZ. — Piknik v korist "Proletarca" na Keglovem vrtu v soboto 20. julija (to je tretjo soboto v juliju).

Pev. zbor France Prešeren. — Piknik v nedeljo 28. julija pri Keglu v Willow Springsu.

"Pioneer" št. 599 SNPJ. — Piknik v soboto 3. avgusta v Pilsen parku, 26th st. & Albany Ave.

Organizacije v Chicagu in okolici, ki žele imeti svoje priredbe označene v tem seznamu, naj nam sporoče podatke, enako tudi po pravke v slučaju pomoči.)

Louis Adamič je avtor mnogih knjig. Naročite si jih iz Proletarceve knjižarne.

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brosure in knjige, naj piše upravnistvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije.

CALIFORNIA.

Fontana: John Pečnik.
Oakland: Anton Tomšič.
Los Angeles: Frank Novak.
San Francisco: A. Leksan.

COLORADO.

Crested Butte: Ant. Slobodnik.
Pueblo: Louis Malenšek.
Walsenburg in okolica: Edward Tomšič.

ILLINOIS.

Chicago in okolica: Frank Bizjak, Joseph Oblak, Chas. Pogorelec, Petere Verhovnik in Frank Zaitz.
La Salle in okolica: Anton Udovc in Leo Zevnik.
Springfield: Joseph Ovca in John Goršek.
Virden: Fr. Hershich.
Waukegan-No. Chicago: Martin Judnich.

INDIANA.

Indianapolis: Mary Stroj.

KANSAS.

Arma: Anton Shular.
Arcadia: John Shular.
West Mineral: John Marolt.

MICHIGAN.

Detroit-Dearborn John Zornik, Joe Koršič, Joseph Klarich in John Plachtar.

MINNESOTA.

Buhl: Max Martz.
Chisholm: Frank Klun.
Duluth: John Kobi.
Ely: Jean Teran in Jacob Kunstelj.

MISSOURI.

St. Louis: John Spiller.

MONTANA.

Butte: Anton Zugel.
East Helena: Joseph Mihelich.
Red Lodge: K. Erzanožnik.

NEW JERSEY.

Elizabeth: Amalia Oblak.

NEW MEXICO.

Gallup: Mary in Jennie Marinšek.

NEW YORK.

Gowanda: James Dekleva.

OHIO.

Akron-Barberton: Mike Kopach.

PENNSYLVANIA.

Alliquippa: Geo. Smrekar.
Avela: Frank Bregar.
Carmichaels: Anton Zupančič.
Crafton-Moon Run: Jennie Jerata.
Cranzburg-Strabane: John Terčelj, Vinko Petermel in Marko Tekavc.
Export: Jos. Britz.
Forest City: Anthony Drasler Jr.
Hermine: Anton Zornik.
Imperial: Frank Augustin.
Johnstown in okolica: Frank Cvetan.

Latrobe: John in Mary Fradel.
Houston: Louis Britz.
Liberty: Nick Triller.

Meadowlands: Martin Baje.
Park Hill - Conemaugh: Frank Podboy.

Sharon: Joseph Cvelbar.
Potovalna zastopnika za Proletarca, Ameriški družinski koledar in Majski Glas za zapadno Penno Anton Zornik, Hermine, za Cambria in Somerset okraj pa Frank Cvetan, Johnstown.

WASHINGTON.

Seattle: Lucas Debeljak.

WEST VIRGINIA.

Elm Grove: Frank Kosem.
Star City: Lawrence Selak.
Thomas: Lenhart Werdinec.

WISCONSIN.

Milwaukee in West Allis: Louis Barborich.
Sheboygan: Frank Stih.
Willard: Matt Mainar.

WYOMING.

Kemmerer in okolica: Anton Tratnik in John H. Krzinski.
Rock Springs: Frank Remitz.

"YESTERDAY I HAD LUNCH IN LONDON"

"Jaz sem preokooceanski pilot in moji poleti v Anglijo se redni, ampak moj dom je v Chicagu. To moje domače mesto je v resnici postalo svetovni pristan in lahko razumem zakaj. Potujem precej, kljub temu je Chicago sedaj oddaljeno le nekaj ur od skoraj vsake tuje države. Videl sem že mnogo sveta, ampak Chicago se mi dopade in veseli me, da moji otroci tukaj rastejo in se vzgajajo. Moja družina in jaz mislimo, da je Chicago dober kraj za življenje, in kako rad pripovedujem drugim po svetu o tem mestu."

Ta pilot pozna svoje domače mesto. Letalska družba, ki jo on zastopa, kakor mnogi drugi čikažani, ki delajo za transportne kompanije, so iz Chicaga naredili sosedo sveta. Srednji zapad že dolgo let prednjači v izvozni produkciji. Kot središče ameriškega prebivalstva, industrije, surovin, transportacije in kmetijstva, Chicago nudi izvrstne prilike za izvoz in uvoz. In več kot ena petina izmed 10.000 izdelovalcev v tej okolici proizvaja za tujski promet.

Nasha družba je tudi koristna čikaška ustanova in ima veliko zaupanje v bodočnost Chicaga. Tema tega oglasa je slična seriji oglasov, ki poudarjajo izredne ugodnosti mesta Chicaga. Ta serija je objavljena v revijah in časopisih po vsej deželi. To so dejstva o tvojem mestu, katera moraš vedeti tudi ti kot prebivalec Chicaga.

Know Chicago... Know its Greatness... and TELL the World!

Industries locating in this area have these outstanding advantages: Railroad Center of the United States • World Airport • Inland Waterways • Geographical Center of U. S. Population • Great Financial Center • The "Great Central Market" • Food Producing and Processing Center • Leader in Iron and Steel Manufacturing • Good Labor Relations Record • 2,500,000 Kilowatts of Power • Tremendous Coal Reserves • Abundant Gas and Oil • Good Government • Good Living

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

TERRITORIAL INFORMATION DEPARTMENT

140 South Dearborn Street—Chicago 3, Illinois—Phone RAindolh 1617

Nova "KUCHARICA"

ZA AMERIŠKE SLOVENKE

— "SLOVENSKO-AMERIŠKA KUCHARICA" —

Izdala MRS. IVANKA ZAKRAJSEK

KNJIGA, KI JO JE VSAKA GOSPODINJA ŽELELA IMETI!

Poleg obilnega informativnega gradiva svoje stroke vsebuje tudi okrog 1200 receptov za ameriška in starokrajška, oziroma evropska jedila. — V njej je tudi ANGLEŠKI ODELEK, kjer so v angleščini podana pojasnila in recepti za take naše jedilne posebnosti kot POTICE, BARKLJI, KRAPI, BUHTELJ-NI, CMOKI itd. — To bo našim tu rojenim kuharicam zelo dobrodošlo in se jim ne bo težko navaditi pripraviti "specialitete", ki so jih vedno tako radi imele doma.

Ker ameriške Slovenke do sedaj niso imele svoje KUCHARSKE KNJIGE, BO TA NOVA "KUCHARICA" veliki večini naših gospodinj in kuharic zelo dobrodošla.

Nova knjiga ima velikost 8x5 1/2 inč, obsega skoro 500 strani, (40 poglavij), ter je vezana v trde in močne platnice. Tiskana na dobrem papirju, z vidnimi črkami.

Cena \$5.00 s poštnino

NAROČILA SPREJEMA
PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

ECONOMIC CONSEQUENCES

The end of war always brings a spate of reports describing the economic consequences thereof. Although the wars may differ, the results turn out the same.

The concentration of control by the major monopolies of American industrial life was intensified tremendously. No major new companies or group of companies emerged from the war. Those corporations which had the greatest resources and the greatest capital were called upon to produce the war orders placed by the government.

As a result, they increased their cash, their corporate net worth, their profits and their power. Despite the fact that a fuss was made over small business—the Senate set up a Special Small Business Committee—small enterprises were pushed to the wall, while they continued to open for business they proceeded to close just as rapidly.

According to the Senate Special Committee on Small Business, some 2 per cent of the manufacturing firms of the country had over 60 per cent of the employees. To this can be contrasted some recent figures on saving accounts, which point out that the richest 10 per cent of the people own 60 per cent of the bonds and the money in bank accounts, while the poorest 40 per cent own about 1 per cent. (And the largest amount controlled by any one in the latter group was \$200.)

The war, as was generally foreseen, accelerated a trend toward such concentration as few other countries are likely to match. A few major monopolies, of the type of du Pont, Standard Oil, General Electric, U. S. Steel can call the turn on the direction of America's economic future. The things they do, or fail to do, decide the fate of workers who are completely dependent on the wages of these major concerns.

It is not surprising that every major decision made by the government is posited on the needs and desires of these monopolies, which constitute the heart of capitalism. The abdication of control of prices is due almost completely to the fact that business would not convert unless it had its own terms on which to operate. That these terms—high prices and high profits—mean eventual impoverishment of the great mass of the country's workers was no concern of theirs; their profit system came first and would be secured regardless of results.

It is just the latter that is in doubt. It has been said that the vanguard to the downfall of a ruling class is speeded in proportion to its arrogance. It looks as if America's ruling class is about to reach that limit.—The Call.

DEMOCRACY IN THE SOUTH

Southern white womanhood has been saved again. The cause is worthy but the price is high: six more years of Bilbo and two of Rankin. We have no patience with Northern fuddy-duddies who insist that Bilbo was elected because we Yankees were not polite enough to mind our business. Far from having been elected by a commonwealth outraged at "outside interference," Bilbo was not elected by Mississippi at all. He can be regarded as the choice of his state only in the sense that Hamilton Fish might be regarded as the choice of New York in a balloting confined to the Union League Club. Mississippi has roughly 1,250,000 potential voters, but fewer than 200,000—16 to 17 per cent—showed up at the polls. (New York usually reports something like 77 per cent in a Senatorial campaign.) Of more than a half-million potential Negro voters, not more than two thousand thought it wise to put in an appearance at the election booths. Their reluctance was due in part to the poll tax. In larger it was due to Senator Bilbo's loud and insistent advice to Mississippi whites to keep their black fellow-citizens from voting by types of persuasion that go with night-riding and misused sheets. Bilbo's ugly threats were a probable violation of law and entitle him to immediate attention from the Department of Justice. Even pending such action, there is no need for the Senate to disgrace itself by his presence. The Constitution provides that "each House shall be the judge of the elections, returns and qualifications of its own members." It should have no trouble proving Theodore G. Bilbo unfit for membership on all three counts.—The Nation.

Navy Goes Into Spying Business

When Uncle Sam goes in for spying he does it in a public way which must shock the secret service agencies of some other countries. The navy disclosed that it is starting a new school to train naval and Marine officers as "intelligence" agents, which is the professional name for spies. The first class will have 55 students, of whom 14 will be trained for jobs in Russia, the navy revealed. Russia keeps its "intelligence" organization secret. So does Britain, the other country which maintains a world-wide spy network. Only a few "insiders" know who heads the British secret service system, or who works for it.—Labor.

BRIDGES FALLING

Within the past few months the candidates for the position of "bridge" has been increasing at a spied rate than bridges were falling during the war. Nation after nation has declared its willingness to become a "bridge."

One of the first statesmen to make such proposals were those of Czechoslovakia. Although considered within the economic orbit of the Soviet Union, a number of statesmen who were a bit restive under Russian demands, asserted that Czechoslovakia wanted only to be regarded as the bridge between the west (Britain and America) and the east (Russia).

Then followed a number of Polish leaders who, before they left London to return to Warsaw, reported that their earnest efforts would be directed toward making that country the bridge that would cover the gap between the eastern Allies and Russia.

In turn, there have been announcements from France that that nation saw its opportunity in providing the meeting ground of east and west. A number of German Social Democratic leaders have been quoted as saying that Germany may well prove the physical as well as ideological and political bridge which would bring the east and west together. Some of the Scandinavian countries have not been remiss, and have been protesting their willingness to serve as bridges.

On another level, there is the body of opinion in Britain, that suggests that the Empire's international role should be that of mediating between Russia and

America. This has its counterpart among such Americans as Ralph Ingersoll, PM's editor, who in his book "Top Secret" (Harcourt-Brace) asserts that the role of America should be that of mediator between Britain and Russia. On both sides of the Atlantic there is now likely to spring up a group of "1946" isolationists" who insist that differences with Russia are not America's (or Britain's) business.

The most ominous aspect of this choosing of sides, and the scramble on the part of the nations of Europe to make a case for neutrality before falling into the orbit of either power is the fact that it takes for granted the conflict between America and Russia.

To those who are concerned with prevention of such a war, it is necessary to regard these moves as the most dangerous of danger signals. It means that the rulers of the major countries are again blundering into war, a war which will pick up where the horror of World War II left off.

To break the vicious cycle of this war drive demands that the fight against militarism at home must be intensified.—The Call.

"NIXI"

The Swiss are stubborn people. The Nazis hid at least \$250,000,000 in that country. In fact, the United States figures that the total runs some place between \$500,000,000 and \$1,000,000,000. The victorious Allies would like to get it.

The Swiss refuse to be coerced or cajoled. They say they have a plan to deal with the matter, but they haven't revealed it.

THE MARCH OF LABOR

PRES. TRUMAN:
THE UNION LABEL IS A BADGE OF FAIR AND HUMAN LABOR STANDARDS

I THINK THE UNION LABEL IS A SPLENDID IDEA, BECAUSE IT ENABLES CONSUMERS TO KNOW... THAT THE GOODS THEY BUY ARE MADE UNDER SUCH CONDITIONS

OVER 3,000,000 CITY FAMILIES AND SINGLE PERSONS HAD INCOMES IN 1944 OF LESS THAN \$1,000.

THE AVERAGE INDIVIDUAL INCOME TAX PAYMENT FOR 1944 WAS \$1.17. IN 1940 THE AVERAGE PAYMENT WAS \$575.

LOOK FOR THIS UNION LABEL IN THE HAT YOU BUY, IT IS YOUR GUARANTEE OF A GOOD HAT—MADE UNDER UNION CONDITIONS.

A Great Country and a Great People

On the 170th Anniversary of the Immortal Declaration, We Are Doing Brave, Unselfish Things, Unparalleled in History

"Why not write a Fourth of July editorial?" asked the boss. Why not? There was never a more opportune hour for such an effusion. We can hear the pop of firecrackers some impish youngsters are discharging, in clear violation of the law.

They are ushering in the one hundred and seventieth anniversary of one of the greatest events in human history—the signing of the immortal Declaration of Independence, drafted by Thomas Jefferson, and approved by gentlemen who knew that if they failed they would probably wind up on a gallows with a rope around their necks.

In area and population, our country has grown a great deal since then. Every race, every nationality, almost every group has made its contribution. When the supreme test came, they all marched off to the big war, ready to die in defense of the flag, the glowing symbol of freedom and opportunity.

Some foreigners are fond of picturing Americans as crude and given to vain boasting. The charge was never true. Among the people of any country some bores may be found, but the average American is a modest fellow, with a head pretty well stuffed with ideals and a heart big enough and tender enough to sympathize with the troubles of all mankind.

He has just come through a great war. He did a lot of the fighting, and his brothers on the home front supplied a tremendous amount of the machinery which put the Axis powers out of business.

Yet, America asks nothing for itself. It craves only peace with all the world. Look through your history and try to find some other country which exercised equal generosity when it was the unquestioned "Cock of the Walk." You will search in vain.

Before this editorial is in type, the Philippine Republic will begin doing business in distant Manila. America has granted unqualified independence and has made certain military and economic guarantees calculated to keep the young nation on an even keel.

We were not coerced. The Filipinos didn't have to fire a single shot at us. We simply followed the rules laid down in the Declaration of Independence and a beacon light of freedom and democracy was lighted on the edge of Asia.

Nowhere in the history of the world will you find anything like that. It's completely unique.

A hungry nation has appealed for help. We have supplied 70 per cent of the money and goods demanded; that is, twice as much as all our Allies put together. It has required the tightening of a belt here and there, but there has been little grumbling, except the criticism aimed at black marketeers and at indolent, inefficient public servants.

In all the history of the world, no other country has contributed so much at one time to relieve suffering in other countries.

Perhaps that's boasting. If so, it's the right kind of boasting. America is a great country. Its people are great people. Why shouldn't someone say so occasionally?—Labor.

Economics in Practice

The following items are taken from the Smaller War Plants Corporation report to the Senate Small Business Committee on "Economic Concentration and World War II."

The Kraft-Phoenix Cheese Co. (subsidiary of National Dairy Products) makes and sells about 45% of all the cheese in the U. S.

There are four large distillers of whiskey whose combined output represents 61% of the domestic consumption. They are Seagram's, Schenley, National Distillers Products, and Hiram Walker.

Sales figures for 1944 show that the big five in chain groceries, A & P Tea, Safeway, Kroger, American, and First National stores, rang up a volume representing 19 per cent of all U. S. grocery sales, chain and independent.

National Dairy Products Co. owns 360 dairy farms, including Sheffield Farms and Southern

Dairies, Inc.—It alone distributes 10% of the nation's fluid milk, but in some cities it runs as high as 50 per cent. In New York city it sells 25%; in Boston, 20%; Philadelphia, 32%; Washington, D. C., 56%; and Pittsburgh, 42.5 per cent.

Over in the field of rayon, half the capacity of the industry is owned by two companies with nine plants—American Viscose Corp. with about one-third, and duPont.

Soap is under very tight control with the three largest companies controlling 80% of the business and one, Procter & Gamble (Ivory) leading the field with almost 40% by itself. The others are Lever Bros., (Lifebuoy) with about 20% and Colgate-Palm-olive-Peet handling another 20%.

In drugs, figures for 1945 show that although penicillin was made by nearly 20 companies, the leading four firms accounted for more than 70% of the total production. The major new sulfa drug, sulfathiazole, was produced by six companies, but the top four sold 92% of the total.

IN THE WIND

From THE NATION

HOW FAR CAN YOU STRETCH a Dollar? Heading on a classified ad in the Portland Oregon Daily Journal, of June 21: "\$6,000 Family Home! Only \$8,350."

HATS OFF TO HAYWARD: A Council of Democratic Action has been formed in Hayward, California, to stimulate intercultural and interracial relations and to combat anti-democratic forces in the surrounding area. The board of directors includes persons with Mexican, Portuguese, Negro, Japanese, Filipino, Chinese, Jewish, and Caucasian heritages. Community, school and civic groups are also represented in the Council. An active fall program is planned, including a town forum on the problems of democracy.

WHY NOT A TEST FOR EDITORS? Clayton T. Rand, newspaper editor from Gulfport, Miss., declared at an Independent Bankers Association meeting in St. Paul: "The trouble with this country is over-education of the unintelligent. I am convinced that nobody should be taught to read or write that can't think."

ONE BOOK, ONE WORLD: Dart, an advertising trade publication, tells a story about President Roosevelt and Morris Ernst discussing the popularity in Russia of the O. W. I. magazine, America. Ernst urged the importance of getting more books and radio broadcast inside Russia to promote American-Soviet understanding. The President agreed, but added, "When the right time comes, there is just one book which will win over the Russian people." "What is that?" asked Ernst. "The Sears Roebuck catalogue," replied Mr. Roosevelt.

UNCLE SAM CAN MAKE A RAILROAD PAY

When apostles of "free enterprise" are poking a scornful finger at Uncle Sam and protesting he cannot run a business successfully, they carefully refrain from mentioning the Panama railroad. And there's a reason.

The cost of the road was \$2,000,000. During the next fiscal year it will pay into the Federal treasury a cool \$3,000,000 in dividends, \$200,000 above the special dividend in 1933. In 1945 and 1946 it paid \$7,000,000 in dividends.

Operating without government subsidies, except in its earliest years, the company has paid into the Treasury a total of \$20,444,945 in dividends, and has built up its net cash reserves to \$58,000,000.

In other words, the company has earned nearly 10 times its original cost and has paid its owner—the people of the United States—an average yearly dividend of about 10 per cent on the original investment.—Labor.

20 MILLION JOBS SEEN IN BRITAIN

London.—Britain will have a total of 20,000,000 people at work by the end of this year, when it is hoped that prewar levels of domestic consumption will be reached. Herbert Morrison, Lord President of the Council, told a conference of employers and trades unionists. Approximately 15,500,000 are employed at present on work for home and export markets.

Mr. Morrison said that, with the huge domestic reconstruction and export program, 20,000,000 workers would not be enough. To reach the export target, fixed at a level to pay for what must be imported, the export labor force must be built up to about 1,600,000, compared with 1,200,000 before the war, he declared. At the end of the year there will be 1,200,000 in the armed forces and 500,000 engaged in making their supplies while building will employ 1,400,000, he said.

BABIES WIN

NEW YORK—In New York, as elsewhere, many landlords have refused to rent apartments to people unless they sign leases in which they promise not to have any babies.

From now on, that heartless practice will be a crime in this state. It can be punished under a new law passed by the legislature and signed by Governor Thomas E. Dewey.

THE YOUNG IDEA

Dear old lady to infant—How are you, my little man? Infant—O. K., baby!

MAY AND WAR PROFITS

Rep. Andrew J. May, Dem., Kentucky, is chairman of the House Military Affairs Committee. He has been in favor of any and all appropriations for military preparations. He has worked hand in glove with the military, and is generally recognized as their best man in committee and Congress.

Now comes news that May's love did not go unrequited. May put in a good word with Gen. Campbell, ordnance chief, for a number of firms which received huge war contracts, now condemned by the Senate War Investigating Committee as "war profiteering at its worst."

The tieup between big business, the army and government was so flagrant that, at the beginning of the war all antitrust suits were called off for the duration. Now, when big business and the army have consolidated their power against the country's workers, the figures will be revealed.

The statistics will prove valuable, but nothing will be changed unless the system which produces war and profits is changed.—The Call.

WELCOME NEWS—IN TIME!

News that the Baltimore and Ohio railroad has developed a more powerful locomotive than the diesel, to be powered with finely powdered coal dust, is most welcome and not too soon for the coal industry.

The trend, unfortunately for the coal industry, has been away from steam for some time, but has been accelerated during the war.

With the war at end, coal men faced a bleak outlook, as a comparison of buying of engines indicates. On June 1, 1945, railroads had a total of 115 coal-fired steam engines on order, and 383 diesel on order.

Just one year later, on June 1, 1946, only 63 coal-fired steam engines were ordered, but 516 diesels had been purchased by the railroads.

Those figures speak for themselves, and they shout loudly when it is considered that railroads are among the heaviest users of coal.

It is to be sincerely hoped the powdered coal dust engine will be widely used by all railroads, and as its operating cost is lower than diesels, the chances of its making good are excellent.—The Progressive Miner.

They Were Taught How to Loot

Americans are naturally shamed by the stealing of the Hessian crown jewels from a German castle by an army colonel and a WAC, his bride. There is no excuse for such people. They could not have held the military rank they did unless they had sense enough to know that stealing is stealing—no matter from whom.

But while there is no excuse, there is some explanation of their deplorable conduct. The same explanation applies to the looting of army supplies by non-coms and privates, selling government property in the European and Asiatic black markets.

When governments themselves start stealing, it is not surprising that mere citizens and soldiers have their consciences dulled.

Under the fancy name of reparations we, the Russians, the British and the French have been looting private citizens in Europe and elsewhere in violation of the treaties that all nations signed long ago not to do such things.

Governments have been stealing all the way from household furniture and food of humble working people and peasants up to mines and factories.

In other words, governments have set an example and that example is being followed to the detriment of all governments and all mankind.—United Mine Workers Journal.

No "Forgotten Men" in Trade Unions

One of the rawest pieces of anti-union propaganda which has drifted into the office of LABOR in recent years comes from "Davy" Lawrence, a columnist who like to pose as a "liberal."

"Davy" weeps for the "forgotten men"—members of unions employed by small concerns. Because of wage increases, he says, the little employer is being gobbled up by the big employer, with the result that the little employer's workers are separated from the pay roll.

There isn't a word in "Davy's" column to sustain this extraordinary claim, and so far as we know, there isn't a scintilla of truth in it.

However, "Davy's" most extraordinary statement is this: "Under the provisions of the Wagner law an employer cannot talk to his own employees."

Of course, that's downright silly. Any employer can talk to his employees at any time, but he must not intimidate his employees. Most of the courts are agreed on that point.

The judges are bright enough to know that the strongest weapon any employer has is the power to say to a worker: "If you join a union, you are going to lose your job." The employer might as well take a club and beat the employee over the head.

There are no "forgotten men" in the ranks of organized labor. Their unions are looking after their interests, and that's the best guarantee they won't be "forgotten."

MAYBE, TAFT IS A SOCIALIST

Under the heading, "Confusion," the following editorial appeared in the "Capital Times" of Madison, Wis., the other day:

"Maybe you think things aren't confused in this country of ours. Well, listen to this:

"Senator Robert Taft stomped out of a Senate committee hearing the other day in a high rage. The Wagner-Murray-Dingell health insurance bill, on which the committee was holding hearings, is 'socialism,' Taft cried, as he went out banging the door.

"A few days later the U. S. Chamber of Commerce blew out a gasket and denounced the Wagner-Ellender-Taft housing bill, of which Senator Taft is one of the sponsors. This bill is 'socialism,' said the Chamber of Commerce.

"There is only one logical conclusion to draw from these incidents: Senator Taft is a socialist and doesn't know it."—Labor.

In Same Boat

CHIPPEWA FALLS, Wis.—Farmers have a vital stake in high wages for workers because the latter are the "best customers" of agriculture. So declared President K. W. Hones of the Wisconsin Farmers' Union in an address to a farm rally here. Hones warned farmers not to fall for the "multi-million-dollar" propaganda campaign of Big Business against labor.

OUCH!

Judge—"Why did you strike this dentist?" Accused—"He got on my nerves."